

DE KORHHAAN

EIGENDOM

Vogelwerkgroep

Gooi en Omstreken

Jaargang 35, Nummer 3 - Juli 2001

IN DIT NUMMER:

*Korhoenders ook in Salland achteruit
Zeearend bij het Naardermeer*

De Korhaan

Verenigingsorgaan van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.
Verschijnt 5x per jaar.

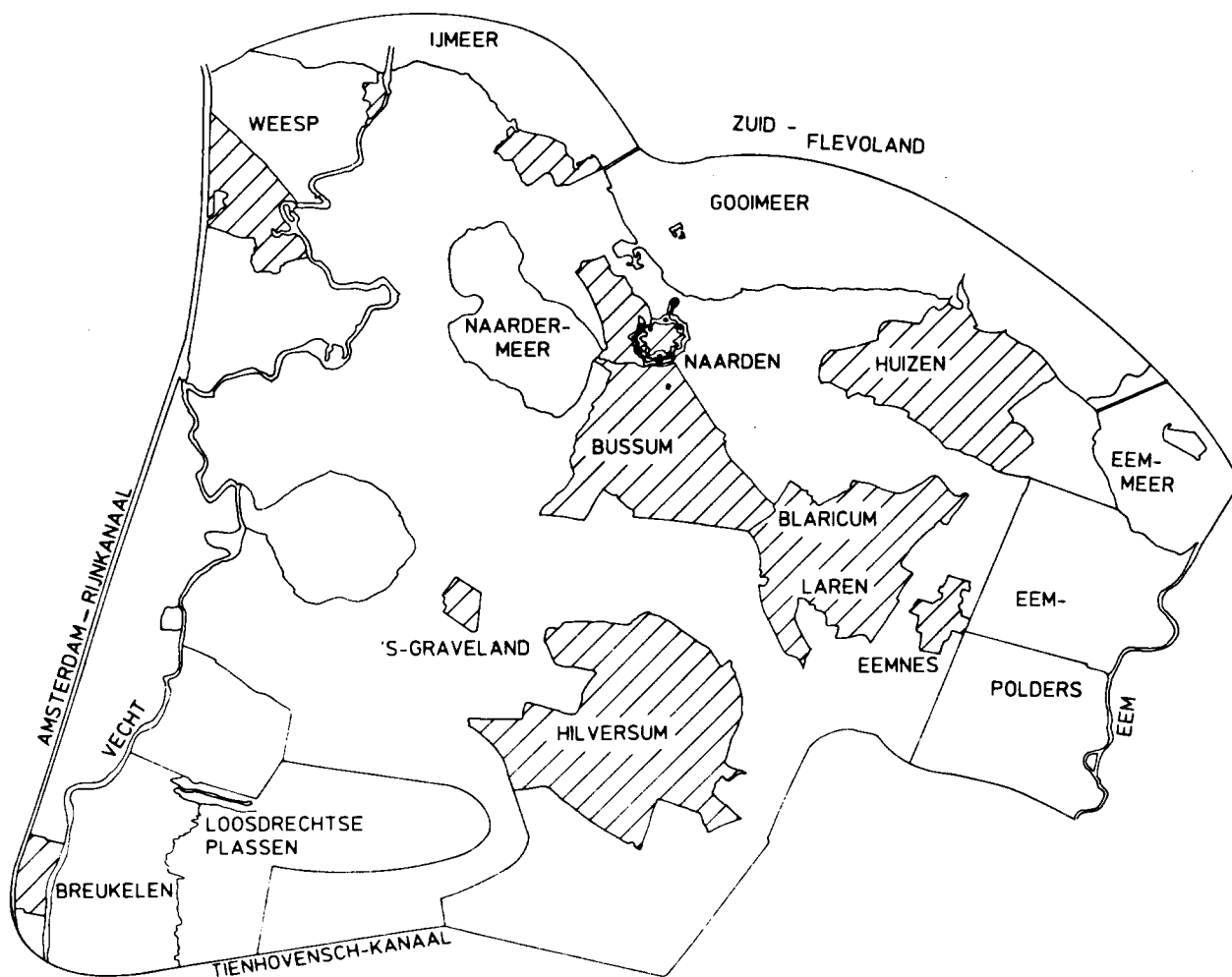
Redactie : Wim Duurland (wduurland@bigfoot.com)
Willem-Jan Hoeffnagel (w.j.a.hoeffnagel@hccnet.nl)
Ruud Willemstein

Redactieadres : Menno Simonszshof 84 1216 LM Hilversum 035-6217222
Verzending Korhaan : Bep Dwars-Van Achterbergh
Flamingohof 1 1221 LK Hilversum 035-6850627

Foto omslag : Jos Korenromp / Het Vogeljaar

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie.
De redactie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.
De auteurs zijn zelf voor de inhoud van hun artikelen verantwoordelijk.

Inleveren kopij: uiterlijk 1 februari 2001 1 april 15 juni ISSN: 0929-8762
1 september 15 november

Het werkgebied van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Inhoud

Van de voorzitter	62
Krassen van een Gooise kijker	63
Verslag van de Algemene Ledenvergadering op 22 maart 2001	64
Amsterdamse vogelhistorie door de eeuwen heen te boek gesteld	66
Hoge recreatiedruk en toch toevluchtsoord	67
Eempoldertellingen	67
Korhoenders gaan ook op de Sallandse Heuvelrug achteruit	68
Zeearend bij het Naardermeer	69
Vogelasiel zoekt hulp	70
Ralreigers in de rijstvelden	71
Kleumen op de dijk en zonnen in de duinen	72
De laatste dag/weekend van de jeugdcurcus op 12/13 mei 2001	73
Bloot van lijf en laag van temperatuur	76
Vossen bejagen?	77
Wat een gemier!	77
Vogelexcursie Corversbos op zondag 7 januari 2001	78
Telpost Corversbos in 2001	79
Rectificatie verslag tuinvogelonderzoek	80
Programma	82
Ontvangen Literatuur	83
Veldwaarnemingen	85
Mutaties ledenbestand	87
Kor Haan	88

Van de voorzitter

Veranderingen zijn een normaal verschijnsel. Veel ervan zijn 'natuurlijke' veranderingen, waarover we ons in de regel geen zorgen hoeven te maken. Ook al zijn de gevolgen soms jammer, zeker wanneer er vogelsoorten verdwijnen, dan toch is het vaak beter om zulke natuurlijke veranderingen maar gewoon te accepteren. Dat geldt echter zeker niet altijd voor veranderingen die mensen veroorzaken. Zo zijn de voorstellen om een weg over de heide aan te leggen rampzalig, omdat dit tot een onacceptabele versnippering zou leiden en ongetwijfeld op den duur ook de openheid van het gebied aantast. Waar wegen zijn komen bouwwerken. Voor vogels gaat hierdoor veel leefgebied verloren. Door de verlichting en het verkeerslawaaï zal het voor veel vogels niet aantrekkelijk meer zijn er te broeden. Als er nog een hardnekkige veldleeuwrik zou trachten een territorium te bezetten, dan zouden wij in elk geval niet meer van zijn zang kunnen genieten omdat het lied geheel overstemd zou worden door het verkeersgeraas. Inmiddels zijn er nu opnieuw ideeën geopperd, nu om een weg ondergronds aan te gaan leggen. Evenals de bovengrondse weg een heilloos idee, want om een weg over een aantal kilometers onder de grond te laten functioneren zullen er nog, afgezien van aan te leggen op- en afritten, ook op diverse plaatsen langs het traject bouwsels en installaties nodig zijn voor luchtbehandeling, ventilatie en voor veiligheidsvoorzieningen. Als deze plannen doorgaan dan zal het lied van 'de grote stille heide, waar de herder eenzaam dwaalt' helemaal in de vergetelheid raken. Behalve de steeds

maar uitbreidende wegenstructuren verandert er nog veel meer in het Gooi. Zo zien we dat er steeds meer landgoederen en villa's verdwijnen en vervangen worden door appartementencomplexen. In weer andere gevallen worden villa's afgebroken, het terrein opgedeeld en komt er meer bebouwing dan voorheen. Geleidelijk verdwijnen hierdoor veel fraaie groene gebieden, die zo karakteristiek waren voor het Gooi en rukt de verstening op. Door deze ontwikkelingen verdwijnen steeds meer vogels. Het bestuur van de Vogelwerkgroep heeft zich daarom voorgenomen deze ontwikkelingen wat nauwlettender in de gaten te gaan houden en zo nodig te trachten er wat tegen te gaan ondernemen. In dit nummer kunt u lezen hoe bij de Vesting Naarden op dit gebied al enig succes is geboekt met de ontwikkelingen rond de voorgenomen restauratie. Dit is niet het enige succes, waar de vogels van zullen profiteren. Bij de haven van Huizen zijn werkzaamheden stopgezet om een paar issvogels de kans te geven hun broedsel groot te brengen.

Hetzelfde is gebeurd voor enkele tientallen paren oeverzwaluwen in een gronddepot bij Kalkovens en op een bouwterrein in het Vierde Kwadrant in Huizen. Voor het gebied westelijk van de nieuw aan te leggen pier in het Gooimeer bij de haven van Huizen zijn nieuwe natuurontwikkelingsplannen in de maak. Ook daarvoor zijn onder andere namens de Vogelwerkgroep adviezen gegeven. Deze plannen omvatten onder andere het aanleggen van enkele eilandjes die geschikt zouden moeten zijn voor vogels en voor recreatie. Een beetje moei-

zame combinatie dus. Er is ook een plan om er een vogelobservatiehut te plaatsen. Het zal duidelijk zijn dat zo'n hut alleen zinvol kan zijn als er in voldoende mate in de omgeving rust kan worden gegarandeerd.

Tijdens de laatste bestuursvergadering is besloten dat er zal worden nagedacht over een nieuw vogelbeschermingsproject. Gedacht wordt iets te gaan ondernemen voor bergeenden. Het is de bedoeling om daarvoor samen met terreinbeheerders en eigenaren kunstmatige broedgelegenheid te gaan aanleggen. Zodra deze plannen vastere vormen hebben aangenomen hoort u hier meer over.

In de Maatpolder te Eemnes is eindelijk, na een jarenlange voorbereiding, een voorlichtingspaneel over weidevogels geplaatst. Het geeft daarnaast ook informatie over het gebied. Meer informatie hierover in deze Korhaan.

Over De Korhaan gesproken. De redactie zit te springen om nieuwe kopij. Het is de laatste tijd steeds moeilijker geworden om het blad goed te vullen. Bovendien is de redactie dringend verlegen om een nieuwe medewerker. Begin dit jaar heeft Hans van Oosterhout op zich genomen om tijdelijk te assisteren, maar nu heeft hij besloten zich definitief terug te trekken. Wie hiervoor belangstelling heeft wordt verzocht contact op te nemen met de bestaande redactieleden.

Rob Kole

Krassen van een Gooise kijker

Jaren geleden is een schrijflijster (*Turdus scripsi*) op de zandbult die wij het Gooi noemen actief geweest. Dit familielid van mij heeft indertijd helaas het steeds vruchtbaarder wordende biotoop verlaten. Ik heb zijn plaats ingenomen. Penlijster (*Turdus penna*) is mijn naam.

Gauwdieven

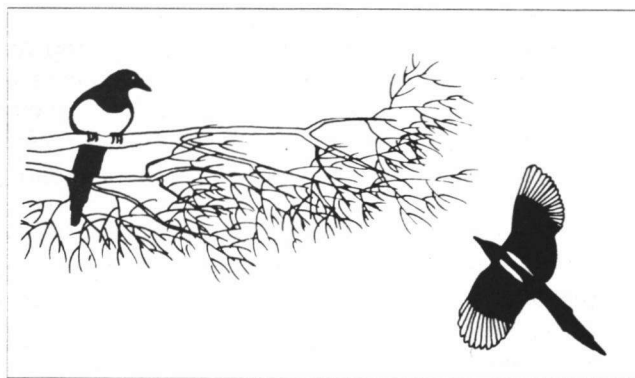
Gauwdieven slaan snel toe en verdwijnen direct met de buit. Deze rakkers komen zowel in de mensen- als in de dierenwereld voor. Kleptoparasitisme is een vorm van gauwdieverij. In de vogelwereld zijn tal van voorbeelden te vinden. Spreeuwen die wormen bij merels wegkappen, merels die op hun beurt zanglijsters de slakkenhuisjes laten stuk slaan en daarna toeslaan en klauwieren die tapuiten het werk laten doen. Jagers achtervolgen meeuwen en sterns net zo lang tot zij hun buit laten vallen of uitkotsen. Mobben, het pesten door bijvoorbeeld meeuwen en kraaien, is ook zo'n verschijnsel waarbij de achtervolgers buit proberen te bemachtigen. Eksters worden nogal eens als gauwdieven genoemd. Het aantal trouwringen, zilveren lepeltjes en andere glimmende voorwerpen dat in hun nesten gevonden is, moet volgens de verhalen groot zijn. Een snelle (bonte?) kraai in Italië maakte het wel heel bont. Hij klauwde een half miljoen lire uit de hand van iemand die net gepind had. Het verhaal wil dat de politie beweert dat deze kraai speciaal voor dit soort diefstal is opgeleid. Zwarte kraaien hebben ook een andere manier gevonden om snelkraken te plegen. Terwijl soortgenoten weidvogels weglokken en afleiden pakt een van de anderen snel een ei uit het nest onder het motto: een ei hoort erbij. Homo sapiens kan er ook wat van zoals heel wat vogelaars met hun kostbare optiek aan den lijve hebben ondervonden.

Jaap, met zijn reisgezelschap pauzerend op een parkeerplaatsje bij het Lac du Der in Frankrijk kon daarover meepraten. Tijdens de koffiestop roofden snelle jongens achter zijn rug onmisbare attributen als kijkers en paspoorten uit de busjes. De gierenkloof bij Hoz de Lumbier in de Spaanse Pyreneeën was ook zo'n lustoord voor het gilde. Zij gebruikten schroevendraaiers om met grof geweld sloten te forceren van aan de ingang van de kloof geparkeerde auto's. Maarten was een van de slachtoffers. Gelukkig bleek het portierslot bestand tegen de snelkrakers, maar het was de rest van de vakantie wel onbruikbaar. De Spanjolen waren natuurlijk in geen velden of wegen te bekennen, want anders

was het matten geworden. Wanneer een vogelaar toch ook nog wat aan cultuur wil doen moet hij wel beseffen dat hij zich bij toppers onder bezienswaardigheden wel in een risicogebied begeeft. Onder druk van vrouwlief begaf Wim zich samen met haar in een met pracht en praal getooide kathedraal. Nog voor hij door het kerkportaal dit walhalla kon betreden hadden de zakkenrollers al een botsing geënsceerd en kon hij fluiten naar zijn tienduizenden sucres. De volgende keer bedenkt hij zich nog wel een keer voordat hij zich laat verleiden tot een bezoek. Vogelaars hoeven trouwens helemaal niet ver van huis om de gauwdief op hun lijst te krijgen. De Nederlandse variant Rapido volere is onder andere gesignaleerd bij de parkeerplaatsen op de Knardijk, die van de heidevelden in het Gooi en in het Naarderbos. De gauwdief is een soort die maar zo snel mogelijk op de Rode Lijst moet komen; op de zwarte lijst staat hij al.

PENLIJSTER

Eksters

Verslag van de Algemene Ledenvergadering op 22 maart 2001

Aanwezig: Ca. 55 leden, onder wie twee ereleden: Jan van Dijk en Adri Vermeulen.

Afwezig met kennisgeving: Ereleden Jelle Harder en Dick Jonkers, Bep en Nico Dwars, Marijke de Graaf, Laura Mudde, Connie Rosier, Anja Schuitema, Yves Vogel en Francien Wilms.

1. Opening

Een hartelijk welkom van de voorzitter die dankt voor ieders aanwezigheid en een bijzonder woord van welkom richt tot de ereleden.

De voorzitter memoreert de twee recent overleden leden. Op 18 september 2000 overleed Jeannette de Dreu. Zij was een actieve en enthousiaste vogelvriendin, die vooral veel betekend heeft voor de Subgroep Excursies.

Op 18 maart jl. overleed de landelijk bekende ornitholoog Jaap Taapken. Hij heeft erg veel voor onze Vogelwerkgroep betekend. Zo was hij een van de redacteuren van het VWG-boek "Vogels tussen Vecht en Eem". Daarnaast heeft Jaap werkelijk talloze artikelen aan vogels gewijd. Hij was een zeer gedreven mens, geïnteresseerd in elk detail. Bijna vanaf het begin van het tweemaandelijks vogeltijdschrift "het Vogeljaar" is hij hoofdredacteur geweest; Jaap wás "het Vogeljaar".

Een minuut stilte werd in acht genomen.

Op 23 maart zou een lang ge-coesterde wens van onze Vogelwerkgroep eindelijk ten uitvoer komen: de plaatsing van een informatiepaneel langs de

Eem nabij het pontje naar Eemdijk. Natuurmonumenten, de maker van de constructie, zag op het laatste moment af van deze gebeurtenis. Door de droevige situatie in de landbouw, vanwege het mond- en klauwzeer, zag men geen reden voor een feestje. De plaatsing is tot nader bericht uitgesteld.

2. Het verslag van de Algemene Ledenvergadering van 2000

Het verslag geeft geen aanleiding tot opmerkingen en werd goedgekeurd.

Hierna werden alle hoofdpunten van de jaarverslagen per sheet aan de aanwezigen getoond.

3. Jaarverslag 2000

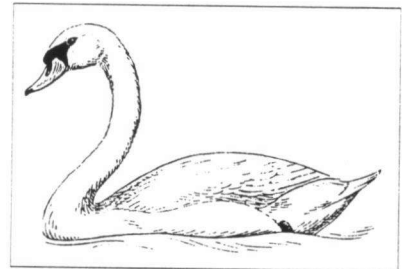
3.1. Secretaris

Er werd een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd voor nieuwe leden die nog niet langer dan vijf jaar lid zijn. Er zijn diverse bezwaarschriften verstuurd, o.a. tegen toekomstige recreatieve voorzieningen in de reservaten in de Eempolders en het restaureren van Ravelijn VI in Naarden Vesting.

Er is een commissie buitenlandse reizen gevormd die zich toelegt op vogelreizen buiten Nederland.

3.2. Verslag Avifauna

Dit jaar zijn er weer veel activiteiten bewerkstelligd en uitgebouwd. De tweewekelijkse Eempoldertellingen, watervogel-, midwinter-, en trektellingen lopen goed. Eveneens de huiszwaluw-, oeverzwaluw-, knobbelzwanen-, steenuil- en kerkuiltellingen. Ook de werkgroepen voor onderzoek aan roofvogels, tuinvogels en het ringonderzoek

Knobbelzwaan

zijn traditioneel goed lopende werkgroepen. Twee gebieden zijn onderzocht op broedvogels: de Oostermeent en de Tafelberg- en Blaricummer heide. Hierbij een pluim op de hoed voor alle coördinatoren van de werkgroepen en hun rijke achterban.

3.3 Verslag Communicatie

De promotie van onze Vogelwerkgroep en verkoop van diverse artikelen lag in enthousiaste handen van Bertus van de Brink. Ons uitmuntend orgaan De Korhaan is in het afgelopen jaar vijf maal verschenen. Één der vernieuwers, Pieter Schut, heeft te kennen gegeven dat hij met het werk stopt. Helaas was hij vanavond niet aanwezig om in het zonnetje gezet te worden, maar dat houdt hij nog te goed! Onze elektronische nieuwsbrief, het Goois Vogelnet, slaat enorm aan. Er zijn circa 135 mensen aangesloten. Ook de Internet page wordt veel gelezen. Op de vraag van Rietje Veltkamp hoe je het Goois Vogelnet kunt ontvangen wordt geantwoord dat je in ieder geval e-mail moet kunnen ontvangen en verder is een mailtje naar Hans van Oosterhout voldoende (aanvragen via: Chans@worldonline.nl). Roel Zijlstra merkt op dat er elke

week in De Gooi- en Eemlander een kolom staat met interessante Internet sites, misschien kan onze site er ook bij. Ook Bertus van de Brink meldt dat het wellicht niet verkeerd is om onze site te vermelden in genoemde krant bij de rubriek "Natuur Wijzer". De secretaris zal beide opmerkingen verder onderzoeken.

3.4. Verslag Vogelcursussen

Bij de vogelherkenningscursus nam het aantal deelnemers iets af maar dat zit nu weer in de lift. De jeugdcurcus draait erg goed. Deze cursus is zelfs genomineerd geweest voor "Het Lokale Compliment 2000", wat ten doel heeft om opvallende projecten of vrijwilligersorganisaties in het zonnetje te zetten. Ronald Sinoo, een van de cursusleiders van het eerste uur, nam afscheid. Hem werd een receptie en diner aangeboden.

3.5. Verslag Excursies

Totaal zijn er 16 excursies geweest, waarvan er 10 per boot of per fiets waren. Zoals elk jaar was er veel belangstelling voor de traditionele Vroege Vogelwandeling in het park van kasteel Groeneveld.

3.6. Verslag Natuurbescherming

Veel tijd is gestoken in de zaak van de restauratie van Ravelijn V, in Naarden. Mede door onze bemoeienis komt er een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Zoals bijna traditioneel is veel aandacht geschonken aan het kappen en snoeien van bomen en struiken in het broedseizoen. Een schrijven is uitgegaan naar het Ministerie van LNV tegen het schieten op ganzen.

3.7. Verslag Algemene Zaken

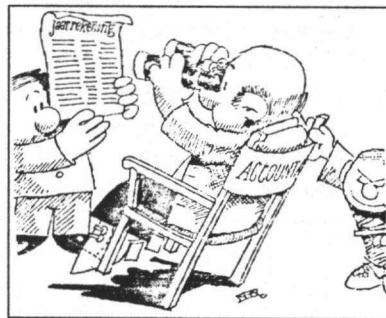
De ledenadministratie werd weer trouw verzorgd door

Francien Wilms. Er zijn weer de nodige werkzaamheden geweest aan het archief.

Het verslag van de werkgroepen wordt vervolgens goedgekeurd.

4. Financieel beleid

De balans, de verlies- en winstrekening en de begroting 2001 werden door onze penningmeester professioneel uit de doeken gedaan, zodat er geen vragen waren om een en ander te verduidelijken. De kascommissie, bestaande uit Engbert van Oort en Ton de Koning, keurde de financiële administratie goed en adviseert de vergadering de penningmeester décharge te verlenen.

Ton de Koning stelt zich wederom beschikbaar en Nico Dwars zal het mandaat van Engbert van Oort overnemen. De vergadering keurt een kleine contributiewijziging (een kwartje) goed, die te maken heeft met het naar boven afronden van de euro's in 2002.

Rondvraag

Engbert van Oort vraagt hoe het zit met het betreden van bepaalde gebieden in verband met Mond- en Klauwzeer. De voorzitter raadt iedereen aan om zich aan de aanwijzingen van de terreinbeheerders te houden. Adri Vermeulen merkt op dat binnen de gebieden van het Goois Natuurreservaat de

nestkasten niet gecontroleerd mogen worden.

Elsje van der Velde vraagt hoe je aan je lidmaatschapsnummer kunt komen. De penningmeester antwoordt dat dit op de acceptgirokaarten staat vermeld.

Erik Hans Stigt-Thans vraagt zich af of het niet mogelijk is om een gereduceerde prijs aan te bieden voor een weekendexcursie als de deelnemer zelf voor een slaapplek zorgt. Na wat over en weer praten wordt besloten dat het bestuur hierop terug komt.

Nico Dwars wil de stand van zaken weten betreffende het clubhuis. De voorzitter geeft met een korte uiteenzetting aan dat er nog een aantal hobbels zijn, zodat de plannen weer bijgesteld moeten worden. Hobbels zoals de toegankelijkheid, maar ook is het financieel moeilijk rond te krijgen. Ook de exploitatie van het geheel is niet eenvoudig. Binnenkort is er weer een overleg.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter het huishoudelijk gedeelte van de vergadering, waarna wordt geapplaudiseerd en gepauzeerd.

Na de pauze gaf ons lid Paul van der Poel een dialezing over de vogels van Australië. Op zijn enthousiaste, kennisrijke en niet te vergeten humoristische wijze bracht hij een boeiend diaverslag. Het is toch iets om even bij stil te staan dat er nog leden zijn die het aandurven een dergelijk reisverslag te maken en aan te bieden.

Onder een welverdiend applaus werd hij bedankt door middel van een enveloppe met inhoud.

MARC VAN HOUTEN
Secretaris

Bij onze burens van de Vogelwerkgroep Amsterdam heeft de immer actieve Ruud Vlek alle gegevens uit de hoofdstad en omgeving tussen 1275 en 1999 op papier gezet. De voorzitter van VWG Amsterdam geeft een korte toelichting.

Jan Hendrik van Oers

Amsterdamse vogelhistorie door de eeuwen heen te boek gesteld

Met grote trots presenteert de Vogelwerkgroep Amsterdam haar eeuwiguitgave. In een bijzondere uitgave van De Gierzwaluw (clubblad van deze VWG) wordt een overzicht gegeven van de Amsterdamse avifauna in de volgorde waarin de verschillende soorten in schriftelijke en picturale bronnen zijn terug te vinden. Behalve een overzicht van Amsterdamse vogelsoorten geeft het boek ook een overzicht van vogelaars in de Amsterdamse regio.

Naast mijn officiële trots als voorzitter van de Vogelwerkgroep, vind ik het als vogelaar een bijzonder inspirerend werk, met veel punten waarover nog verder gediscussieerd kan worden. Amsterdam begint zo langzamerhand in de vreemde omstandigheid te verkeren, dat er nooit een avifauna is verschenen van de regio, maar dat er wel een aantal boeken over Amsterdams vogels zijn verschenen die in opzet en gebruikt materiaal uniek in de wereld zijn.

De "Amsterdamse vogelhistorie" is samengesteld door dr. Ruud Vlek, archivaris van de Vogelwerkgroep Amsterdam. Hierin wordt een overzicht geboden van de vogelstand in en om Amsterdam, zoals die zich in de loop van zeven eeuwen (1285-1999) ontwikkeld heeft. Nagegaan is wanneer vogelsoorten

zich voor het eerst in of bij de stad hebben gevestigd - hetzij als incidentele gast of als blijvende aanwinst; welke daarvan tot broeden kwamen en welke in de loop der jaren weer verdwenen zijn.

Om deze vragen te beantwoorden bleek het nodig ver terug te gaan in de tijd en de oudste gegevens op te diepen die er over de regionale vogelstand bestaan. Zo vermeldt Gijsbrecht van Amstel als eerste in 1285 het broeden van blauwe reigers bij Amsterdam, een vogelsoort die tegenwoordig in verschillende Amsterdamse stadsparken broedt. De ooievaar, die vroeger op de kloosters in het stadscentrum broedde, heeft zich echter ondanks stedelijke beschermingsmaatregelen (1572), niet weten te handhaven.

Anders dan gebruikelijk is in regionale en stedelijke avifauna's worden de behandelde vogelsoorten beschreven in de volgorde, waarin ze zich in de loop der tijd hebben aangediend. Daarbij worden nieuwe of nog weinig bekende gegevens gepresenteerd over vroeger en meer recent hier voorkomende vogelsoorten met de daarover beschikbare documentatie. Tot 2000 zijn 313 vogelsoorten in de regio Amsterdam gezien, waarvan 144 met zekerheid in

het gebied hebben gebroed. Door aanleg van nieuwe wijken en parken nam de diversiteit aan habitats en daarvan profiterende vogels toe. Alleen al de afgelopen eeuw zagen vogelaars 131 nieuwe soorten in de hoofdstad. Naast zeldzame trekvogels, die tot in het centrum werden aangetroffen (zoals sneeuwuil, zeearend, hop en draaihals), zijn er opvallende nieuwkomers die zich als vaste stadsvogel hebben ontpopt (Turkse tortel, halsbandparkiet, sperwer).

In de inleiding vindt u een nadere beschouwing van al deze avifaunistische ontwikkelingen. De "Amsterdamse vogelhistorie" biedt daarnaast een overzicht van de voornaamste vogelwaarnemers die de diverse vogelsoorten in Groot-Amsterdam hebben ontdekt en gedocumenteerd. De eerste vogelgegevens zijn ons overgeleverd door zeventiende eeuwse schilders (de Gheyn, Rembrandt, De Hondecoeter) en stadshistorici als Commelin, Van Domselaer en Wagenaar.

Vanaf de tweede helft van de 18e eeuw hebben diverse generaties Amsterdamse ornithologen, onder wie met name de Artispreparateurs Koller en Steenhuizen, en onderwijzers als Jac. P. Thijssen veel nieuwe vogelsoorten in de Amsterdamse regio vastgesteld.

De vele historische gegevens en bijzondere illustraties zijn geput uit allerlei bronnen, waaronder het eigen historisch archief van de vogelwerkgroep, diverse gemeentelijke en natuurhistorische instellingen, alsook dagboeken en fotocollecties van Amsterdamse vogelwaarnemers. De

uitgave is mede mogelijk gemaakt dankzij een subsidie van de Dienst Ruimtelijke Ordening van de gemeente Amsterdam. De publicatie kan besteld worden door overmaking van f. 25,- naar postbankrekening 5060400 t.n.v. Vogelwerkgroep Amsterdam te Amsterdam.

Literatuur

A. Vlek, Amsterdamse vogelhistorie. Nieuwe vogelsoorten door de eeuwen heen
1285-1999. Speciaal eeuwnummer van De Gierzwaluw 38e jaargang nr. 1. Vogelwerkgroep Amsterdam, december 2000. 92 pagina's.

In 2000 werden de broedvogels op de Tafelberg- en Blaricummerheide geïnventariseerd.

Dick A. Jonkers

Hoge recreatiedruk en toch toevluchtsoord

In 2000 is op de Tafelberg- en Blaricummerheide een broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Hieruit komt naar voren dat de diversiteit aan broedvogels daar nog steeds groot is. Dit ondanks de hoge recreatiedruk en een honden-aanlijn-gebod, dat massaal wordt genegeerd. Er is één soort vastgesteld die op de Rode Lijst voorkomt: de roodborsttapuit. Op de Tafelbergheide waren 19 verschillende broedvogelsoorten met in totaal 93 territoria aanwezig; op de Blaricummerheide waren dat er respectievelijk 21 en 95.

De veldleeuwerik kwam op beide heidevelden voor met enkele tientallen broedparen. Sinds de massale achteruitgang in het Nederlandse agrarische cultuurlandschap zijn de heidevelden voor deze soort een toevluchtsoord geworden. Voor droge heidevelden kenmerkende soorten als boomleeuwerik en boompieper hadden er eveneens territoria. Door plaatselijk optredende

verbossing hielden er zich ook nogal wat bosvogelsoorten op. Zowel bij de bergende als de tapuit is waargenomen dat deze op zoek waren naar nestholten. Mogelijk is het ontbreken van door konijnen gegraven holen voor deze soorten een beperkende factor.

Vergeleken met eerder uitgevoerde inventarisaties is het aantal broedparen van heidevogels aanzienlijk toegenomen. Dit verschijnsel is ook op andere heidevelden in Nederland geconstateerd. Die gunstige ontwikkeling op de Tafelbergen Blaricummerheide zou niet mogelijk zijn zonder het op het behoud van de heide gerichte beheer van het Goois Natuurreservaat gedurende de afgelopen decennia...

Bron:

Broedvogels in 2000 op de Tafelberg- en Blaricummerheide. Subgroep Avifauna. Dick A. Jonkers. Uitgave 122. Vogelwerkgroep het Gooi en omstreken, Hilversum. 30 p. + bijlagen.

Een traditie van 27 jaar onafgebroken tellen mag niet teloor gaan! Geef u op, doe mee!

EEMPOLDERTELLINGEN

In het verslag over de Eempoldertellingen in 1999 (Korhaan 34:5 pag.108) heeft u kunnen lezen dat we nu al 27 jaar onafgebroken elke 2 weken deze tellingen verricht hebben. In datzelfde verslag staat ook dat aan het einde van 1999 de telploeg bestond uit 26 personen, maar inmiddels is dat aantal al geslonken tot 22 en dat is eigenlijk te weinig als u bedenkt dat er elke 14 dagen 3 ploegen van minstens twee tellers de polder in gaan. Dat zou dus betekenen, als die afname zich voortzet, dat de continuïteit van deze tellingen in gevaar komt. We doen daarom een dringend beroep op onze leden om hieraan mee te gaan doen. U hoeft echt geen ervaren teller te zijn. Juist voor minder ervaren vogelaars is dit een uitstekende gelegenheid om onder leiding van "ouwe rotten" uw kennis te verrijken. We kunnen natuurlijk niets beloven, maar wist u dat er per telling gemiddeld tussen de 25 en 30 soorten vogels op een ochtend worden waargenomen, met uitschieters tot wel 40 soorten? En, dat kunnen we wel beloven, het is iedere keer weer een leuke ervaring (Ervaren tellers zijn natuurlijk ook welkom!!) U kunt zich hiervoor opgeven bij **Nico Klippel, Ruthardlaan 12, 1406 RS Bussum. Tel. 035-6931041.**

In *Vogels tussen Vecht en Eem* begint het hoofdstuk over de korhoenders (pag. 185) met de zin: "Korhoenders komen alleen nog voor in het centrale deel van het Gooi", hoewel het ook toen in 1987 al droevig gesteld was met de soort. In 1957 werden nog maximaal vijftig exemplaren gesignaleerd. In 1966, toen onze vogelwerkgroep nog maar net was opgericht, waren op de Westerheide nog regelmatig vijftien exemplaren aanwezig, bovendien kwamen in de omgeving van het Laarder Waschmeer ook nog enkele exemplaren voor. Zo is ons blad aan de naam *De Korhaan* gekomen. En ofschoon we liefst zo weinig mogelijk krantenartikelen overschrijven en ons ook bij voorkeur beperken tot ons eigen werkgebied, willen we voor deze vogel graag een uitzondering maken. Vandaar dus het onderstaande artikel van Marion de Boo uit *NRC Handelsblad* van 3 maart j.l.

Korhoenders gaan ook op de Sallandse Heuvelrug achteruit

Korhoenders zijn in ons land bijzonder schaars geworden. Alleen op de Sallandse Heuvelrug komt nog een levensvatbare populatie voor. Jarenlang schommelde de stand daar rond de 30 broedparen, maar de populatie lijkt geleidelijk achteruit te gaan. Vorig voorjaar werden in Salland nog maar 16 korhanen geteld (*Tijdschrift voor de Leefomgeving*, febr.). Vanouds gebruiken de korhoenders vooral de randen van het natuurgebied, waarbij braakliggende landbouwgrond en kruidenrijke akkers een belangrijke rol speelden. Maar de moderne landbouw biedt geen levensmogelijkheden meer voor het korhoen. De soort is nu vooral op de Sallandse heuvelrug zelf aangewezen, waar de vossebes of rode bosbes de belangrijkste voedselbron vormt.

De korhanen worden geteld in maart of april, tijdens de balts, waarbij de korhanen zich vroeg in de morgen op hun gemeenschappelijke bolderplaatsen verzamelen. Elke haan bakert een eigen plekje af. Met uitgewaaierde staart en gespreide vleugels staan ze klokkend en zissend tegen hun rivalen te pronken.

Overigens gaat het laaglandkorhoen in heel Noordwest-Europa achteruit. De oorzaak is echter niet precies bekend. De schuwe vogels broeden in het verborgene, in goed verscholen nesten in de heide, waar de boswachters maar liever niet naar zoeken. Bij de achteruitgang zou de hogere vossenstand een rol kunnen spelen. Anderen wijzen op de zachte kwakkelwinters, waarin veel larven en poppen van insecten beschimmelen, zodat er in het volgende voorjaar als de kuikens uit het ei kruipen een te laag voedselaanbod voor de kuikens kan zijn. De kuikens leven de eerste weken vooral van dierlijk voedsel, zoals rupsen, spinnen, kevers, pissebedden en mieren. Later schakelen ze over op een menu van jonge heidescheuten, boomknoppen en rode en blauwe bosbessen.

Om de dieren voor uitsterven te behoeden is hun leefgebied op de Sallandse heuvelrug vergroot van 700 naar 1000 hectaren. Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten hebben op de Haarlberg en de Sprengenberg bos gekapt. Op de kale grond kiemde al snel weer heidezaad, dat tientallen jaren in de grond had gezeten. Zo is weer een groot, aaneengesloten heideterrein ontstaan. Er is nu weer volop hei voor de korhoenders. Dat is overigens ook gunstig voor andere karakteristieke heidebewoners, zoals zandhagedis, nachtzwaluw en roodborsttapuit.

Korhoen

Zee-arenden overzomeren voor het eerst op diverse plaatsen in Nederland. Een juveniel exemplaar is gezien bij het Naardermeer.

Simon en Anneke Visser

Zeearend bij het Naardermeer

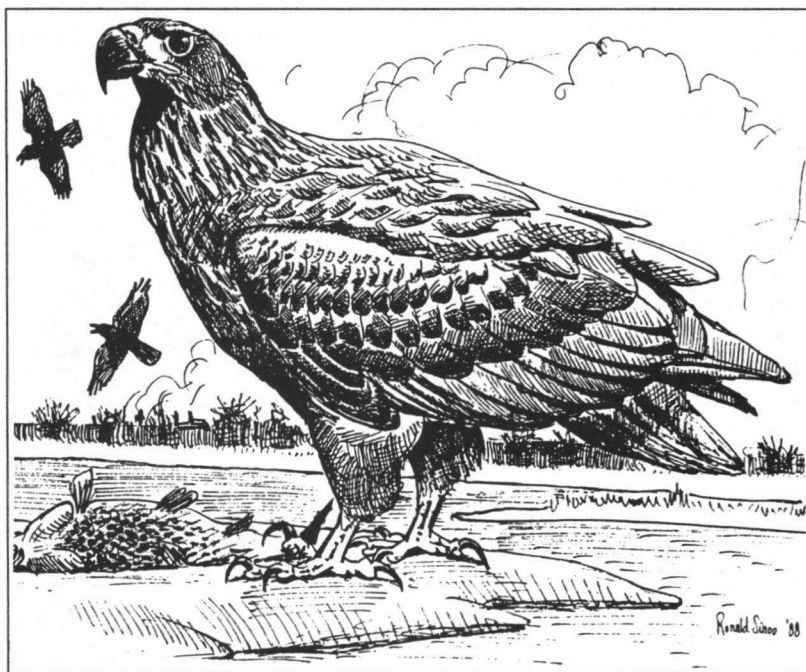
Begin april (3/4/2001) hebben we omstreeks 14.30 uur in de Keverdijkse polder vlak bij het Naardermeer een zeearend waargenomen. Een opvallend grote donkerbruine roofvogel was bezig een prooi te verslinden. In eerste instantie geloof je je ogen niet. De lange bevederde poten, maar vooral de vorm van de snavel: groot, breed en met een heldergele basis, wezen voor ons onmiskenbaar op een zeearend. Het was een juveniel exemplaar, nog geheel donkerbruin zonder lichte kop of staart. We hebben de waarneming doorgegeven aan het Goois Vogelnet (377) en een VWG-waarnemingskaartje ingestuurd.

Je blijft je afvragen: Kan dat wel in deze tijd van het jaar. Totdat we kortgeleden een artikel lazen "Zeearenden komen overzomeren". Een artikel door Marion de Boo in NRC-Handelsblad 31/5/2001.

Ik citeer: Voor het eerst komt de zeearend in Nederland overzomeren. Medewerkers van Staatsbosbeheer zien de reusachtige vogel ineens op diverse plaatsen tegelijk, niet alleen in de Oostvaardersplassen, maar ook in Overijssel in de Wieden, in de Duursche Waarden langs de IJssel bij Olst en in het Vossemeer, een van de noordelijke randmeren. Rond het Drontermeer zitten zelfs vier exemplaren tegelijk. "Maar we houden het nog een beetje stil, anders ziet het hier straks zwart van de mensen", zegt Egbert van Wijhe van Staatsbosbeheer Overijssel.

De zeearend is een kolossale vogel met een vleugelspanwijdte van twee tot twee en een halve meter en diepe, krachtige vleugelslagen. Kenmerkend zijn, behalve de enorme vleugels, ook de lange nek, de krachtige, lichtgekleurde snavel en de opvallende wigvormige staart. Natuurbeschermers zijn elkaar de afgelopen jaren in de haren gevlogen over de vraag of de soort hier kunstmatig moest worden uitgezet, zoals het Wereld Natuur Fonds wilde, maar nu blijkt de 'Vliegende Deur' hier op eigen kracht te zijn verschenen. In Noordoost-Duitsland broedt hij al langs de Weser, op nog geen 150 kilometer van de Nederlandse grens. In Nederland verscheen hij al en-

kele jaren als wintergast in ons land. "In de Oostvaardersplassen zwerft hij meestal van half oktober tot eind maart rond", zegt Leo Smits van Staatsbosbeheer in Lelystad. "Soms zie je hem elke dag, en dan weer een paar dagen niet. Eind april zat hij dagelijks in het westen van het terrein. Hij ving daar karpers, die hij op zijn doolie gemak op het fietspad zat op te peuzelen. Dit jaar zagen we hem op 5 mei nog, opmerkelijk laat in het seizoen. Het terrein was wegens het MKZ-gevaar voor het publiek gesloten en daardoor extra rustig. Echt schuw is de zeearend overigens niet. In Mecklenburg broedt hij in kleine bosjes in het cultuurland, niet ver van de stad. Zijn

Zeearend

Tekening: Ronald Sinoo

favoriete menu bestaat uit karkassen van edelherten en reeën, naast vis en watervogels zoals ganzen en zwanen. Vossen en katten, hazen en konijnen plukt hij met speels gemak uit het veld. Rob Vogel van de Stichting Vogelonderzoek Nederland hoopt dat de zeearend binnen een jaar of drie in ons land zal broeden. "De meningen zijn wat verdeeld. Er is hier namelijk nog geen grote groep overwinteraars waargenomen, hooguit zes tot tien beesten. In landen als Tsjechië en Duitsland zaten tientallen overwinteraars op een kluitje voordat het eerste broedgeval kwam." Hij verklaart de terugkeer van de zeearend mede uit het stopzetten van het gebruik van giftige landbouwbestrijdingsmiddelen, die tot in de jaren zeventig leidden tot veel slechte eieren en een hoge wintersterfte bij roofvogels. Vogel: "Andere roofvogelsoorten zoals buizerd en havik hebben zich sneller hersteld. Bij de zeearend duurt het langer, die broedt pas als hij vijf of zes jaar oud is en legt maar een of twee eieren per jaar. Hij maakt een gigantisch nest dat je tot op vier kilometer afstand kunt zien, een enorme takkenbult van wel twee of drie meter in doorsnee, die elk jaar verder wordt opgehoogd." Op de Balkan en in Turkije is de zeearend volgens Vogel bijna uitgeroeid. "Jagers schieten dwars door het opvallende nest en die, grote, zware vogel, die niet snel opstijgt, is zelf ook een makkelijke schietschijf. Ook vergiftigd aas dat voor wolven is uitgelegd, maakt in deze landen veel slachtoffers onder de zeearenden." In Duitsland en in de Scandinavische landen daarentegen breidt de soort zich relatief snel uit en ook in Schotland, waar hij enkele jaren geleden is uitgezet, broedt hij weer volop.

In Nederland is het grootste gevaar voor deze aasliefhedder het drukke verkeer. De zeearend plukt allerlei doodgereden dieren van de weg en maakt dan een goeie kans zelf ook verkeersslachtoffer te worden. Vogel: "Wat dat betreft hoop ik niet dat hij in de Gelderse Poort gaat broeden. Daar is het veel te druk met al dat verkeer op die dijken. Laat hij maar in de noordelijke randmeren blijven,

of in de Oostvaardersplassen." (einde citaat).

De kans dat wij in de regio van onze vogelwerkgroep zeearenden te zien krijgen is dus wel degelijk aanwezig. De exemplaren uit de Oostvaardersplassen zwerven blijkens het bovengenoemde artikel soms een paar dagen weg en kunnen dan in het Naardermeergebied en aan de Randmeerkust gezien worden.

Vogelasiel zoekt hulp

Het Vogelasiel in Naarden vraagt gedurende een korte periode vrijwilligers. Het gaat om de volgende bezigheden:

- Project mailing: Het regelen van gratis mailing in diverse plaatsen.
- Project PR: Benaderen van bedrijven e.d. voor sponsoring van bijv. kooien (waterkooi, zangvogelkooi) of een soort.
- Project diensten, goederen en materialen: Het zoeken naar personen die als vakman gratis diensten willen verlenen of bedrijven die dit

willen doen. (bijv. een glas-zetter). Regelen dat voedsel dat ergens over is door ons als voer gebruikt kan worden.

- Telefoniste: Voor ochtenden tot 11.30 en tussen 13.00 en 15.00. Andere tijden zijn mogelijk.
- Chauffeur met rijbewijs B (voor Hyundai bestelbusje): Om 's middags de vogelambulance te rijden om zieke en gewonde vogels op te halen.

Nadere inlichtingen en opgeven bij: Caroline ten Berge, 035-6945230

Vogels in het Vogelasiel

Tekening: Ronald Sinoo

Van 12 tot en met 19 mei 2001 zijn 32 leden van onze Vogelwerkgroep in Spanje op excursie geweest naar de Ebro- delta. Een zeer geslaagde vogelreis.

Engbert van Oort

Ralreigers in de rijstvelden

Op Zaterdag 12 mei verzamelden wij op Schiphol voor de vliegreis met Transavia naar Barcelona. Daar aangekomen bleek Kees zijn bagage zoek geraakt. Gelukkig werd die zondags al nabezorgd. Hierna ervoeren we direct nog een tegenslag wat betreft de huur van de auto's. Er waren vier minibusjes gehuurd, maar op het vliegveld bleek daar niets van bekend te zijn. Na het nodige geharrewar gingen we uiteindelijk dan maar, met enige vertraging, op pad met zeven personenauto's. Onze verblijfplaats tijdens deze week waren bungalows in Riomar, zo'n 170 km ten zuiden van Barcelona. Onderweg werden nog snel wat ontbijtspullen aangeschaft, waarna wij gezamenlijk op de overdadige avondmaaltijd, paella e.d., konden aanvallen. Daarna gingen wij voldaan richting bungalows voor de kamerverdeling en het uitpakken van de reisvaliezen.

Op de zondagmorgen vroeg startte onze eerste wandelexcursie in een natuurgebied tussen Riomar en de monding van de Ebro. Hier maakten we direct kennis met de kortteen- en kleine kortteenleeuwerik en al snel ontdekten we ook purperkoet, kleine en grote zilverreiger, purperreiger en het woudaapje. Later die dag tijdens een wandeling in de nabije omgeving tussen de sawa's zagen we de ralreiger, koereiger, vork-

staartplevier, hop en roodkopklauwier. Het zou te ver gaan om alle waargenomen vogelsoorten te noemen. Deze regio staat bekend als een broedplaats voor de graszanger, witwangstern, krooneend, Audouins meeuw, kwak, roerdomp, steltkluut en waterhoen. We hebben ze allemaal gezien en daar volop van kunnen genieten.

De bijgeplaatste foto laat zien hoe de omgeving in tegenstelling tot Nederland een totaal ander beeld geeft. Bij ons in het polderlandschap zijn de weilanden gescheiden door slootjes, hier zijn het natte rijstvelden (sawa's) met daaromheen kleine dammetjes met af en toe een breder weggetje voor het transport. Op deze dammetjes staan regelmatig paddestoelachtige insectenpotten, in de buurt daarvan zijn veel koe- en ralreigers te vinden. Deze dammetjes zijn een ideale broedplaats voor vele vogelsoorten.

We werden ook nog vergast op het voortdurende geknal van een soort kanonnetjes voor het verjagen van vogels. Daar deze jaar in jaar uit aanwezig zijn (ze staan zelfs tot op de rand van de natuurgebieden) en 24 uur per dag afgaan, is er geen vogel die zich er ook maar iets van aantrekt.

Rijdend door de Ebro-delta zijn we op zoek gegaan naar leuke plekjes om vogels te spotten. Daarbij bleken in de delta op diverse plaatsen mooie uitkijktorens of vogelkijkhutten te staan die de waarnemingsmogelijkheden aanzienlijk vergrootten en daarmee eveneens ons vogelplezier. Zowel ten noorden als ten zuiden van de Ebro-monding zijn ook diverse plaatsen waar bepaalde vogels kolonies gevormd hebben, o.a. flamingo's, dunbekmeeuwen, grote sterns en dwergsterns. Wat ons behoorlijk verbaasde is dat er kennelijk zo weinig roofvogels in dit gebied gehuis-

vest zijn, slechts een enkele kiekendief, rode- en zwarte wouw en visarend vlogen boven ons langs. Mogelijk zijn de hier overvloedig toegepaste pesticiden daar de oorzaak van.

Tijdens deze week zijn er ook bezoeken gebracht aan het achterland, in het bijzonder aan de Mont Caro, een berg met zijn top op 1445 mtr. Onderweg naar en vanaf die top kon er genoten worden van

tientallen roofpieten: vale gier, slangenarend, steenarend en dwergarend. Bovendien werd een grote groep wespendienven die op trek was, gezien. Ook werden alpenkraai, alpenkauw, alpenheggenmus en Iberische steenbokken op onze waarnemingslijstjes bijgeschreven.

Met alleen op de vrijdagmorgen een licht buitje (je werd niet eens nat) kunnen we spreken van een hele week

voortreffelijk weer, menigeen is licht verbrand. Mijn persoonlijke totaalscore was 173 vogelsoorten, waarvan 15 roofvogels, in deze ene week. De veronderstelling dat ook de overige deelnemers dik tevreden zijn, lijkt niet al te gewaagd, we kunnen dus terugkijken op een zeer geslaagde week. Als afsluiter werden we op de terugweg naar Barcelona ook nog verrast door een Eleonora's valk.

Zaterdag 7 april was er een excursie naar de Hondsbosse zeevering en de Putten. Een verslag.

Jan Nijhof

Kleumen op de dijk en zonnen in de duinen

Om 6 uur verzamelden we bij station Bussum - Zuid. Dick Jonkers bleek onze excursieleider te zijn. Een uurtje later arriveerden we op het parkeerplaatsje bij de Putten, waar al een aantal andere vogelaars op ons wachtten. Onmiddellijk werden de telescopen opgesteld richting de Putten : kluten, steenlopers, meerdere soorten meeuwen. Het was koud en er stond een fikse zuidwestenwind. We gingen de dijk op. Kouououd. Nog voor de anderen zich konden afvragen waar ze aan begonnen waren, riep Frank van de Weijer al: parelduiker! Al bibberend en huilend zagen we nog zwarte zee-eenden, eidern en prachtig: Jan – van – Genten. Toen het zelfs Dick te gortig werd daar boven, stelde hij voor een stuk onderlangs de dijk te lopen naar het noorden. Wintertalingen, slob-eenden, rot- en brandganzen

kwamen voorbij en wij werden weer wat warmer. De zon kwam nu al goed door. We keken nu vanaf de noordoostpunt over de Putten: tureluurs, grutto's, kleine mantelmeeuw. Achter ons in de wei: gele kwikstaart. Terug naar het parkeerplaatsje voor een slokje koffie en een betebroods. Van daaraf ontdekten we nog kemphanen en een kanoet.

Met de auto's gingen we naar de grote parkeerplaats in de duinen ten zuiden van Camperduin. Daar werden we verwelkomd door twee bontbekpleviertjes en een hele kluts kneuen. De duinen in. Er werd ijverig gepeld, want de zon deed intussen zijn best. Graspieper en roodborsttapuit lieten zich bewonderen. Op een rijtje gezeten op een duinkam in de zon met zicht op een meertje werden de laatste boterhammen wegge-

werkt. Intussen gezien: zilvermeeuw, kokmeeuw, buizerd, sperwer. Langs het meertje lopend zagen we nog een tafeleend. In de vliegdennen hoorden we kuifmezen. In de Berekuil (een uitspanning) was er gelegenheid de inwendige mens te verlichten (toilet) en/of te versterken (appelgebak): roodborst, koolmees, fitis. We liepen door naar zee, troostte een Duits jongetje dat zijn moeder kwijt was en zagen nog meer buizerden. Op de eerste pier in zee bleek een deel van het schuim een flinke troep in het gelid opgestelde drieteenstrandlopers te zijn. Aan zee vrij veel mensen, kinderen, honden en meeuwen. En ook nog wat dwergmeeuwen en een visdiefje. Om een uur of twee waren we weer bij de auto en reden we terug de zon uit en de regen in. Een prachtige excursie.

De jeugdcursussen kenden een daverend slot: Spelletjes, vogelen, lekker eten, kampvuur, keten en een rondleiding door de boswachter.

Atie van Klaveren

De laatste dag/weekend van de jeugdcursus op 12/13 mei 2001

De laatste dag is altijd een feestelijke afsluiting. Deze keer hebben we er voor gekozen om voor groep 1 een hele dag en voor groep 2 een weekend te organiseren in 't Laer.

Zaterdag 12 mei waren er 40 kinderen aanwezig. De zon scheen lekker, geen regenverwachtingen, we hadden er allemaal zin in. Met volgeladen auto's arriveerden de leiders met genoeg eten en drinken, iets lekkers en gezond, overal was aan gedacht. Spelletjes voor binnen en buiten voor de "vrije tijd" waren er natuurlijk ook. Om 10.00 uur waren de kinderen present, met verwachtingsvolle snoetjes.

Het vogeltrekspel ging van start in het bos. Wat kun je een hoop tegenslag tegen komen als vogel tijdens dit spel. Daarna wat drinken en snoepen en lekker met de meegenomen sportattributen aan de gang. De broodmaaltijd werd eer aangedaan, heksenbrood is vreemd, maar oh zo lekker.

Na de afwas en het opruimen werden ze, verdeeld in groepjes van 2 ouderen en 2 jongeren, op pad gestuurd met een speurtocht op schrift, waarin enkele opdrachten stonden: kijken, luisteren en de weg terug vinden. En dat lukte.

Na een dorstlesser en een appeltje het grote spel "Vogel Stratego". Dit spel blijven ze geweldig leuk vinden en er is

daar ook ruimte genoeg, bomen en struiken om je te verstoppen en het is heuvelachtig. Erg spannend allemaal.

Na afloop weer wat drinken en snoepen in de kring en afscheid nemen van groep 1. De kinderen van deze groep kregen allemaal een verzameldoosje met een gelukssteentje er in als herinnering. Groep 2 mocht hun bed opmalen, vrij spelen of iets anders doen, terwijl de leiders aan het panenkoeken bakken gingen. Sjonge, wat lusten ze die graag. Trouwens, de leiders ook.

Na het corvee het spel "Wie ben ik" om te kijken hoe goed we elkaar kennen. Een vragenlijst moest worden ingevuld. Na

Bosuil

inzameling werden ze een voor een voorgelezen en kon de groep raden van wie het was. Een jongen was daar bijzonder goed in, hij raadde het van bijna iedereen, heel knap.

Wachtend op het donker worden gingen we alvast op pad voor de uilenexcursie. Lekker spannend door zo'n onbekend en donker bos. Geen uil gezien, wel iets gehoord, ver weg. Bij terugkomst werd het kampvuur aangestoken, de chocomel ingeschonken en werd er een vogelverhaal verteld.

Tijd om naar bed te gaan na een flinke wasbeurt. En natuurlijk werd het een korte nacht want ook vogelaartjes keten. Maar pech voor ze want om 7 uur ging de wekker. Opstaan! Aankleden en ontbijten want om 8 uur startte de "inventariseer op geluid" route op de Zuiderheide. Daar bakten ze niets van, hun koppies sliepen nog. Ze gingen akkoord met elke vogelnaam die je noemde. We moesten ons haasten om op tijd terug te zijn, want van het Goois Natuur Reservaat stond een boswachter klaar, die ons over de geschiedenis van de Zuiderheide verteld. Dat vonden ze heel interessant.

Terug gekomen was het opruimen, brood eten, nog een spelletje of een korte wandeling en het spul werd opgehaald. Als herinnering kreeg

deze groep een 'vogelpaspoort' met voor elk jaar een stempel van een andere vogel. Alleen al voor zo'n weekend zou je naar de cursus gaan!

Patricia Brouwer

Vogelcursus 2000/2001 Overnachting 't Lear 12/13 mei

Toen we er allemaal waren gingen wij een vogeltrekspel spelen in het bos dat is net zoiets als ganzenborden. Daarna mochten wij wat voor ons zelf gaan doen voetballen of wandelen door het bos. Toen hadden wij het middageten dat was gezellig, ze hadden ook heksen brood gemaakt dan zit er heel veel verschillende dingen op je brood. Wij hadden ook nog een speurtocht over de hei daar hebben wij veel vogels gehoord en gezien. Na het eten gingen wij het spel stratego doen met vogels dan kreeg je een levens die moest je inleveren als je slechter was dan een ander. Toen groep 1 naar huis en groep 2 bleef want die mocht blijven slapen. Wij konden weer wat voor ons zelf doen bijv. bed opmaken, buitenspelen of lezen. Het avondeten was klaar dus wij moesten met zijn alle aan tafel komen zitten we aten pannenkoeken. Na het eten gingen de jongens afwassen en de rest kon wat voor zich zelf gaan doen. We gingen een spel doen dat heet wie ben ik dan moest je een papier invullen en werd het voorgelezen dan moest je raden wie het was. Toen het bijna donker was gingen wij naar het bos kijken naar uilen, hellaas hebben wij er geen een gezien maar wel gehoord. Toen wij weer bij 't Lear waren gingen wij bij het kampvuur zitten en kregen wij drinken met chips. Toen moesten wij naar bed, maar wij waren niet stil dus

kwamen er steeds leiders die zeiden dat we stil moesten zijn we hebben ongeveer maar twee uurtjes geslapen. De volgende ochtend hadden wij het ontbijt en toen moesten de meisjes afwassen en daarna moest iedereen zijn spullen opruimen. Toen gingen wij inventariseren: in kaart brengen welke vogel zie waarop het Zuiderheide. We hebben daar veel vogels gezien. Een appelvink, kuifmees, goudvink, fitis, zanglijster, veld-

Appelvink

leeuwerik, boomleeuwerik en de vlaamse gaai daarna hadden wij een rondleiding door de boswachter dat was heel interessant de boswachter vertelde over de geschiedenis wat daar toen allemaal was. Toen wij terug kwamen bij 't Lear gingen de leiders vegen tot alles weer netjes was. Toen gingen wij nog eten en nog naar het bos ge-

gaan en toen werden wij opgehaald.

Casper Vermeren

Afsluitdag van de vogelcursus op zaterdag 12 mei

De kinderen kwamen aan om 10.00 uur. Toen gingen we naar binnen. Spelletjes doen binnen en buiten. Toen gingen we wat drinken met een koekje erbij.

Toen gingen we het vogeltrekspel doen en je moest daar met een dobbelsteen gooien en er waren papiertjes waar nummers op stonden. En dan gooi je met een dobbelsteen bijvoorbeeld 5, dan moest je vijf stappen vooruit. Er waren ook papiertjes waarop bijvoorbeeld: je bent tegen een vuurtoren aangevlogen, 1 beurt overslaan stond. Was je bij 50, was het spel klaar en toen gingen we een broodje kroket eten en melk drinken.

Daarna gingen we vrij spelen, o.a. hout zoeken voor het kampvuur.

Later de speurtocht. Met een groepje van 4 en een leider in het bos gaan en dan had je een A4tje waarop vragen stonden. En waar je heen moet. De vragen van het A4tje beantwoorden. Als je dan klaar was, gingen we met waterballonnen spelen. En daarna gingen we levend stratego doen. Je mocht het hele bos gebruiken. Iedereen had twee kaartjes bij zich, één kaartje was bijv. een jager, andere kaartje was je leven. Je moest het ei van de tegenstander zoeken. En als je iemand tikt dan moet je kijken wie de hoogste is. Als je de hoogste bent, krijg je het leven van de ander en die moest je aan één van de leiders geven en wie zijn leven kwijt is, die

moest naar de leider om een nieuw leven en een ander kaartje waarop staat welke je bent. En op het laatst ging groep 1 terug naar huis, maar eerst kreeg je een gelukssteentje en een snoepje. Groep 2 bleef slapen.

Het was heel leuk, vooral het kampvuur bouwen, maar hij was te hoog. Dat was wel jammer. Toen hebben we hem kleiner gemaakt. En de volgende keer wil ik ook blijven slapen.

Aan alle leiders,

Bedankt voor de gezellige dag voor de kinderen. Casper heeft een hele leuke dag gehad en kwam enthousiast thuis met veel verhalen. Oh ja, ze hebben ook nog vogels gezien, want het is natuurlijk wel de vogelcursus. Ze hebben bijvoorbeeld de vliegenvanger gezien. Bedankt en tot volgend jaar, Groetjes van Yvonne Vermeren

Jeugdcurcus vogels kijken

Als je graag lekker bezig bent in de natuur en buiten rond wilt kijken, dan is deze jeugdcurcus iets voor jou.

Kijk, een vogel!

Je ziet een vogel, maar je weet niet

hoe hij heet. Wil je de vogels op alle manieren leren kennen, doe dan met ons mee.

Leeftijd:

groep 1: van 8 tot 11 jaar

groep 2: van 11 tot ca. 13 jaar

Wanneer: ongeveer 16 keer op zaterdagochtend vanaf half september tot half mei

Tijd: meestal van 10.00 tot 12.00 uur, bij excursies beginnen we vroeger

Plaats: het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten in 's-Graveland

Kosten: f 55,- of Euro 25,-

Aanmelden bij: F.A. van Klaveren
Berkenhof 3
1241 VP Kortenhoef
Tel. 035-6561426

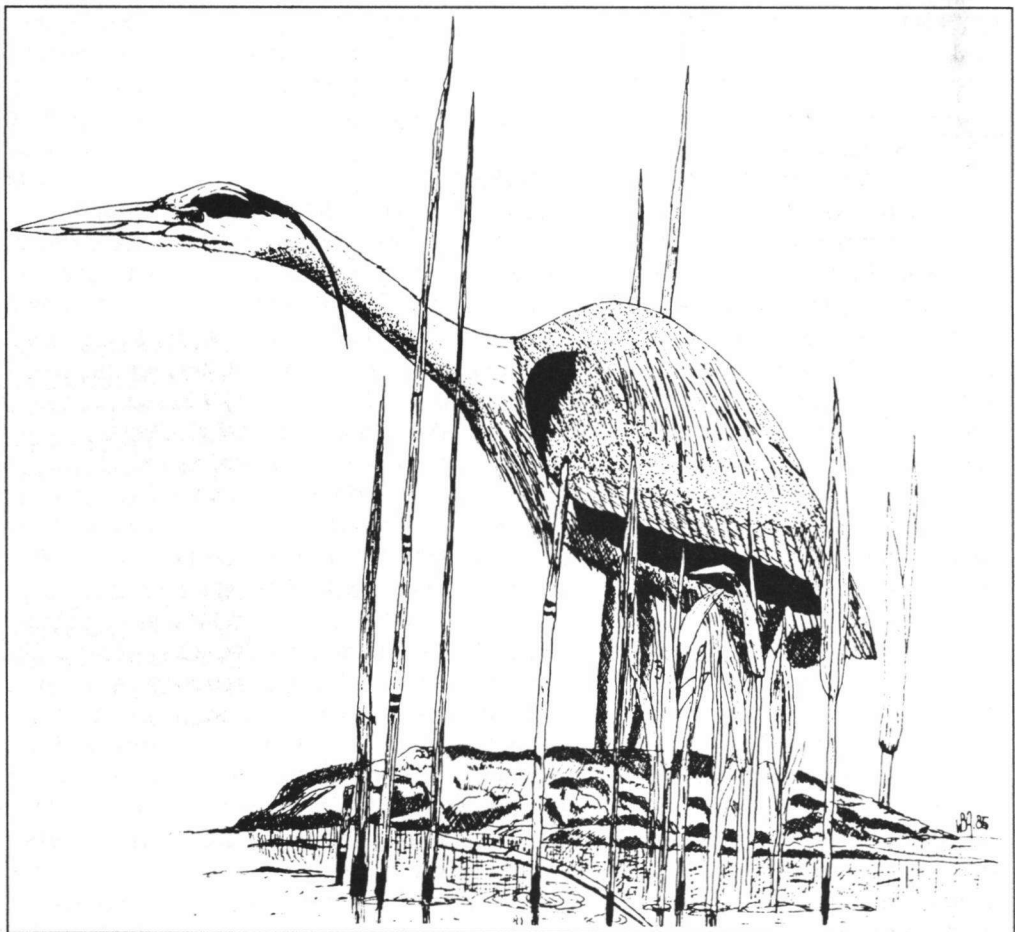
Een nieuwe reigerkolonie

Atie van Klaveren

In een treurbeuk, hangend over de brede sloot tussen Sperwershof en Boekesteyn is een kleine nieuwe blauwe reigerkolonie ontstaan.

In 1999 was er één nest waaruit 1 jong is gekomen. Vorig jaar geen jongen, wel een nestelpoging. Dit jaar drie nesten en duidelijk waarneembaar twee jongen, verdeeld over twee nesten.

Dit belooft iets. De eigenaar van Sperwershof heeft geen bezwaar, zolang ze aan de rand van het bos blijven.

Blauwe reiger

Een spreeuwenjong valt uit een nestkast, wordt opgevangen door Carla, krijgt spraakles en ruikt ranzig in rui.

Carla Holzenspries

Bloot van lijf en laag van temperatuur

Toen Pries uit de nestkast viel was hij nauwelijks een week oud. Eerst dacht ik dat hij door zijn ouders overboord gegooid was omdat hij benedenmaats was. Later bleek dat hij zelf het initiatief genomen had om de wieg te verlaten, omdat zijn ouders niet meer kwamen opdagen. Bij het schoonmaken van de nestkast vond ik later drie dode jonge spreeuwen, die omgekomen waren van de honger.

Pries had geluk! Mooi zag hij er bepaald niet uit. Veren had hij nauwelijks en door de dunne kale buikwand schemerden vaag de darmen. Bloot van lijf en laag van temperatuur. Dat alles was Pries.

Veel kansen gaf ik hem niet, maar het was de moeite waard om te proberen hem in leven te houden. Ja, ik weet het, er zijn spreeuwen genoeg, maar deze spreeuw wilde leven. Waarom hem dan de kans niet geven?

Reizen

Omdat jonge zangvogels elk uur, veertien keer per dag, gevoerd moeten worden, nam ik Pries overal mee naar toe. Omdat ik geen auto heb werd het reizen met het openbaar vervoer voor Pries. Het maakte hem niets uit dat je over de afstand veel langer deed dan met een auto. Hij zat netjes in zijn kooitje en voor zijn eten en drinken werd op tijd gezorgd. De spoorwegen vond hij het mooist. De

tas, met als inhoud Pries in een kooi, werd opengeritst en op het tafeltje gezet, zodat hij naar het voorbijflitsende landschap kon kijken.

Eén plaatsnaam in Nederland vond hij prachtig van klank, dat was Diemen. Elke keer als die plaats werd omgeroepen gaf hij een kreet van instemming. Spreeuwentaal bevat menige ieklank. Over belangstelling op alle reizen had hij ook niet te klagen. Je zou kunnen adviseren: ben je contactarm, ga dan met een jonge spreeuw op reis.

Spraakles

Intussen was Pries, die nu zelf eten kon, naar de volière verhuisd. Geen reisjes meer voor hem. Het werd tijd om hem les te geven in geluiden. Op mijn hand gezeten luisterde hij aandachtig naar wat ik telkens herhaalde. "Kievit" liet ik drie weken achtereen horen. Toen kon Pries het ook. Omdat hij Diemen zo mooi vond was dit de volgende les. Na een kleine drie weken liet hij duidelijk "Diemen" horen. Zelf had hij intussen het geluid van een protesterende merel in zijn repertoire opgenomen. Spreeuwen imiteren graag weidevogels, een buizerd of een kakelende kip. Dat laatste geluid was kennelijk te moeilijk voor Pries, maar het "tepiet" van de scholekster en het geluid van de boomklever in de tuin kwamen ook op zijn lijstje te staan. Pries, die intussen zijn

naam kon zeggen, begroette me altijd met "kievit Diemen". Op een dag, toen hij op mijn hand gezeten weer les kreeg, hoorde ik alarmkreten van een vogel in de tuin. Ik zette mijn bril op, die aan een ketting om mijn nek hing, om te zien wat er aan de hand was. Pries schrok zich een ongeluk, want ik was volgens hem opeens iemand anders geworden. Hij werd opeens lang en plat van model. Snel zette ik mijn bril af, zodat ik weer zijn vertrouwde verzorgster werd en Pries nam weer de normale proporties aan.

Geur

Het is opvallend zoals vogels van geur kunnen veranderen. Toen Pries zijn grijze jeugdkleed droeg verspreidde hij een heerlijk geurtje. Tijdens het inruilen van zijn jeugdkleed voor zijn volwassen kostuum rook Pries naar ranzig vet, maar toen hij helemaal uitgeruid was verdween die ranzige geur. Toen bleek ook dat hij een mannetje was, wat in zijn tienerjaren nog niet vastgesteld kon worden. Het verschil tussen een man of een vrouw is bij spreeuwen te zien aan de mondhoeken. Een blauwgrijze mondhoek wijst op een heer, een roze mondhoek op een dame. Bovendien heeft de volwassen vrouwtjesspreeuw een lichte ring om de iris. Toen Pries eenmaal losgelaten was klonk er af en toe vanuit een boomtop een helder: Diemen.

De SVN heeft een notitie gemaakt over het beheer van de vos in Noord-Holland. Zij vragen hier commentaar op.

Dick A. Jonkers

Vossen bejagen?

Onder de titel "Beheer van de Vos noodzaak in Noord-Holland" hebben de SVN (Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland), waarbij de vogelwerkgroep is aangesloten, een notitie over dit onderwerp gemaakt en zij vragen commentaar hierop. De bedoeling is dat de notitie, na verwerking van het commentaar, naar de provincie wordt gestuurd, zodat deze kan bijdragen aan de beleidsvorming rond dit heikele onderwerp. Een duidelijk standpunt van vogelkenners en vogelbeschermers is noodzakelijk nu de provincie zich beraadt op het gewenste afschotbeleid. In de op komst zijnde Flora- en Faunawet is de vos aangewezen als inheemse beschermde diersoort. De jacht op vossen kan echter bij dreiging van schade worden toegestaan. Ge-deputeerde Staten, dan wel de Minister, krijgen beslissingsbevoegdheid voor ontheffing.

De aanwezigheid van vossen en hun invloed op de fauna doet de emoties keer op keer op-laaian. Dat is niet alleen het geval bij jagers, weidevogelbeschermers en terreinbeheerders, maar ook bij particuliere houders van vogelcollecties en schapenhouders. Plaatselijk kan de vos het herstel van weidevogels in de weg staan. Daarbij moet wel bedacht worden dat hij een van de vele predatoren is. Het is niet zonder meer duidelijk of de natuur- en

vogelbeschermers zich zorgen moeten gaan maken over de aantallen vossen en hun invloed op de rest van de fauna. Er zijn immers veel meer factoren die populaties beïnvloeden. De vraag is ook of bejaging een effectief middel is om een gebied vossenvrij te krijgen en te houden.

Onderzoek naar vossen in en buiten de duinen heeft uitgewezen dat het voedsel van de duinvos voor 75% uit konijnen bestaat en daarnaast uit vogels, muizen, insecten en vruchten. In het menu van poldervossen is het aandeel vogels groter (eenden, meerkoeten en houtduiven).

De natuurbeschermers lijken het erover eens te zijn dat bejaging van vossen vanuit natuurbeschermingsstandpunt niet zinvol is. Het vossenvrij maken van akker- en tuinbouwgebieden, stadsranden en recreatiegebieden achten zij niet haalbaar. Kwetsbare kleine gebieden kunnen afdoende beschermd worden door het aanbrengen van schrikdraad.

Over het te voeren beleid in open gebieden, waaronder weidevogelgebieden, bestaat nog geen consensus.

Uw commentaar is welkom bij de schrijver.

Soms stoppen vogels mieren tussen hun veren. Masochisme?

Dick A. Jonkers

Wat een gemier!

Ongeveer half oktober 2000 belde een van onze leden, de heer Frater Smit, op met de mededeling dat een kennis van hem had waargenomen dat eeksters iets uit de bomen pikten en dit tussen de veren stopten.

Ongeveer in dezelfde periode stelde de natuurpublicist Henk van der Halm op het Goois Vogelnet een vraag over soortgelijk gedrag van spreeuwen. Wat werd waargenomen is het zogenaamde mieren, een vreemdsoortig gedrag dat nogal eens bij zangvogels wordt signaleerd. Mieren worden opgepikt en langs de onderkant van de vleugels gewreven.

Meestal echter bestaat het mieren uit het nemen van een mierenbad. Vlaamse gaaien en andere kraaiachtigen, merels en spreeuwen gaan daarbij op hun hurken, met half gespreide vleugels en de staart tegen de grond, in een mierenhoop zitten, waarbij het lijkt alsof zij aan het zonnebaden zijn. De geagiteerde mieren kruipen dan omhoog tegen de vogel op en spuiten mierenzuur uit. Men neemt aan dat dit zuur parasieten, zoals veerluizen, irriteert, waardoor deze loslaten of gedood worden.

Vogelexcursie Corversbos op zondag 7 januari 2001

J.G.F.S. Domhof

Het is nu moeilijk voor te stellen, dat in de 17^e eeuw rondom Hilversum geen bos te bekenen was, alleen heidevelden en engen, vrijwel kaal dus. Het laatste oerbos, op de plek waar nu Einde Gooi ligt, verdween ondanks allerlei maatregelen om dit bos in stand te houden. Dat ging zo door mijn hoofd toen we door het Corversbos struinden. Wat was in die tijd de vogelrijkdom, vergeleken met nu?

Om half negen stonden we dan met een 14-tal vogelaars op de parkeerplaats nabij de begraafplaats aan de Berensteinseweg. Temperatuur circa 5 graden en een geheel bewolkte lucht, niet zo gunstig dus voor duidelijke kleurwaarnemingen. Trouwens, over kleur gesproken, de eerste vogels waren zwarte kraaien in de eiken bij de parkeerplaats. Een wat lugubere combinatie met de belendende graven. Omdat onze groep vrij groot was werd de begraafplaats zelf niet bezocht, hoewel de veelal dichte groene begroeiing en de rust vaak voor veel vogels een aantrekkelijk gebied vormen. Het eerste wat we hoorden, en ook zagen, waren boomklevers. Het landgoed Gooilust, langs de rand van het Corversbos, vormt met z'n vele beuken een ideaal biotoop voor deze soort. Bij een dichte populatie moet je je territorium duidelijk en vroegtijdig aangeven en dat was dan ook duidelijk te horen. Even verder een wilde kreet: daar vliegt een sperwer, even later gevolgd door het grotere vrouwtje.

Waarom is, tijdens de vlucht, te zien of het nu een havik of een sperwer is? Fred van Klaveren gaf een simpele oplossing: let op het staartuiteinde. Is deze afgerond dan is het een havik, is deze recht dan hebben we met een sperwer te doen. Het is maar een weet!

Pimpelmezen lieten zich ook nogal eens horen, een enkele koolmees, goudhaantjes en boomkruipers. Ons kleinste vogeltje zat op een gegeven moment op twee meter afstand in een heg, de geel/oranje kuif was hierbij uitstekend te zien. Doordat links en rechts van de geel/oranje streep de witte strepen ontbraken was het duidelijk dat het hier niet een vuurgoudhaantje betrof maar een gewoon goudhaantje.

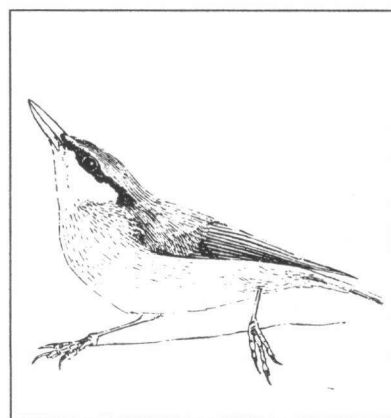
Ook houtduiven lieten zich regelmatig zien, soms een paartje in een boom, wellicht uitrustend van de reis vanaf Scandinavië. Verderop een tiental in een weiland, dat zich tegoed deed aan het gras. Onverwachts vloog een groep kramsvogels laag over het bos. Waarschijnlijk hadden die in de lage dichte ondergroei van het bos overnacht. Op de kale maisakkers huppelden alleen enkele zwarte kraaien rond.

Langs de bosrand lag een grote mierenhoop met verschillende gaten. Enkele van deze gaten kunnen door mensen zijn veroorzaakt, maar de rest moet afkomstig zijn van de groene specht, een miereneter bij uitstek. Hiertoe beschikt deze specht over een heel lange

tong, waarmee hij de mieren als het ware oplikt. Eén van de excursiedeelneemers vertelde dat hij eens een overreden groene specht had gezien waarvan de tong nog uit de snavel stak: zeker 12 cm lang! Een dergelijke lange tong berg je niet zomaar op, deze wordt dan ook achterin z'n kop opgerold. In totaal zagen we drie van deze mierenhopers in hetzelfde bosperceel. Zo ruimen mieren veel insecten op.

Boomkruipers, met hun hoge heldere en korte geluidjes, vind ik nog steeds een moeilijk onderwerp maar dat kan samenhangen met een minder wordend gehoor. Een groep koperwieken, met hun koperkleurige zijkantjes, bivakkeerde rustig in een weilandje.

Samengevat was het aantal soorten, alsmede de aantallen, niet overweldigend maar misschien heb ik niet alles onthouden. Toch steek je van elke excursie altijd weer wat op en dat houdt het toch steeds weer spannend.

Boomklever

Tekening: S.Woldhek

U kunt ook dit jaar weer meedoen aan de trektellingen op de telpost Corversbos. Hier volgen de data.

Fred van Klaveren

Telpost Corversbos in 2001

Wat vliegt ook de tijd! Nog vóór alle vogels uit het ei zijn trekken anderen alweer richting hun overwinteringsgebieden of voorverzamelplaatsen. Kieviten zijn al weken op de vlucht, de meeste nadat hun jongen zijn omgekomen. Zij vliegen naar voedselrijke weidegebieden in West-Nederland. En in mei en juni dienden zich al de eerste kruisbekken aan als mogelijke voorbodes van een invasie. Tegelijkertijd verblijven er nog diverse soorten steltlopers in ons werkgebied, die de tocht naar hun broedgebieden nog moeten voltooien. U leest het al en u begrijpt het al: vogels kijken is een machtige hobby! Al zin in trek? Dan kunt u weer terecht op de telpost Corversbos dit jaar. We hebben hiervoor een elftal vaste data geprikt (zie hieronder).

Deze tellingen starten een half uur vóór zonsopgang en eindi-

gen twee uur of viereneenhalf uur later. De telpost ligt op de akkers van het Corversbos, aan de zijde van de sportvelden/golfbaan, bereikbaar vanaf de Beresteinseweg te Hilversum, via de Corverslaan.

Daarnaast organiseert Vogelbescherming Nederland een lijntelling voor heel Nederland op 29 september. Dat is een landelijke trekvogeltelling waaraan we als VWG al eerder hebben meegedaan. Dat wordt weer een hele dag smullen. Tot nader bericht starten wij op deze dag ook een half uur voor zonsopgang, maar we tellen door tot zonsondergang. Natuurlijk bent u als bezoeker of aankomende teller vrij om te komen en te gaan wanneer u wilt. Nog even wat lokvoer: **juli** is goed voor honderden, soms duizenden gierzwaluwen. In **augustus** trekken wespeneieren, boompiepers en gele kwik-

staarten door en vaak ook leuke steltlopers. In **september** begint het feest echt met valken en buizerds, de eerste ganzen, vinken en mezen en de laatste zwaluwen en tijtjaffen. In **oktober** is het vaak te druk om leuk te vogelen en wel door massa's vinken, koperwieken, aalscholvers, ganzen en leeuweriken en in **november** is het afkicken met het vervolg van de (brand-) ganzen, kleine zwanen, kepen, sijen en grote gele kwikstaarten. Natuurlijk is dit maar een greep uit het assortiment van 170 soorten die op de telpost zijn gezien. Doe gezellig mee en steun de vaste tellers. Of nog beter: wordt vaste teller. Wij leren het u! Vergeet niet het volgende mee te nemen: brood en drinken, kijker en stoel, doos moppen en warme en droge kleding. Dus tot ziens en tot reut!

<u>Midvoor</u>	<u>Flanken</u>	<u>Middenveld</u>	<u>Achterhoede</u>	<u>Verdediging</u>
21 juli	4 augustus 18 augustus	1 september 15 september 29 september	13 oktober 20 oktober 27 oktober	10 november 24 november

Nieuw adres penningmeester

De penningmeester van de VWG, André Kerkhof, gaat binnenkort verhuizen en bij het verschijnen van deze Korhaan is de verhuizing mogelijk al achter de rug.

Voor de goede orde wijzen wij er nog eens op dat alleen post betreffende financiële zaken naar de penningmeester gezonden moet worden. Post over algemene zaken moet naar

postbusnummer 1028, 1200 BA te Hilversum, gestuurd worden. Het nieuwe adres luidt: Luitgardeweg 28, 1211 NB, Hilversum. Telefoon (voorlopig): 035-5824197.

Rectificatie verslag tuinvogelonderzoek

In het artikel over het tuinvogelonderzoek in de vorige Korhaan komen helaas enkele storende fouten voor. Zo is de tabel op pagina 37 bijna onleesbaar geworden en blijkt daar niet uit dat de auteur niet kon beschikken over de gegevens over 1993. Deze tabel had er als volgt uit moeten zien.

Tabel 1: **Overzicht 1992 - 1999. Winter.** Percentage tuinen, waarin de genoemde soorten zijn gezien. Gemiddelde over de weken 1 t/m 9 voor de meest voorkomende soorten. *

Jaar	'92	'93	'94	'95	'96	'97	'98	'99
Koudegetal winter* *	34	41	63	22	151	132	19	47
Houtduif	43	-	57	59	65	71	67	65
Turkse Tortel	44	-	56	57	64	75	78	76
Winterkoning	32	-	38	33	40	22	27	27
Heggenmus	59	-	69	70	76	73	69	82
Kramsvogel	0	-	0	3	38	3	0	2
Zanglijster	3	-	3	6	17	7	4	11
Koperwiek	2	-	1	1	18	11	0	11
Merel	94	-	96	90	97	99	95	99
Roodborst	76	-	81	79	84	77	74	81
Koolmees	91	-	86	93	93	97	92	91
Pimpelmees	73	-	81	90	81	88	81	87
Staartmees	13	-	28	36	33	33	27	26
Boomklever	14	-	8	6	11	19	11	6
Boomkruiper	5	-	5	4	10	8	5	8
Groenling	34	-	38	30	36	45	38	26
Sijs	5	-	25	29	14	30	60	13
Vink	65	-	74	72	75	86	77	83
Huismus	64	-	68	65	49	64	59	65
Ringmus	9	-	5	7	10	22	17	7
Spreeuw	64	-	72	69	76	76	70	72
Zwarte Kraai	13	-	11	5	16	18	13	18
Kauw	53	-	58	55	63	59	56	67
Ekster	55	-	59	66	63	62	62	67
Vlaamse Gaai	24	-	28	27	33	43	35	29

* De laatste weken van het winterseizoen zijn al duidelijke overgangsweken en zijn om die reden in deze tabel niet meegenomen.

* *Website: www.knmi.nl

Verder kwamen in het originele verslag nog de volgende grafieken voor:

Fig.1: Houtduif en Turkse Tortel

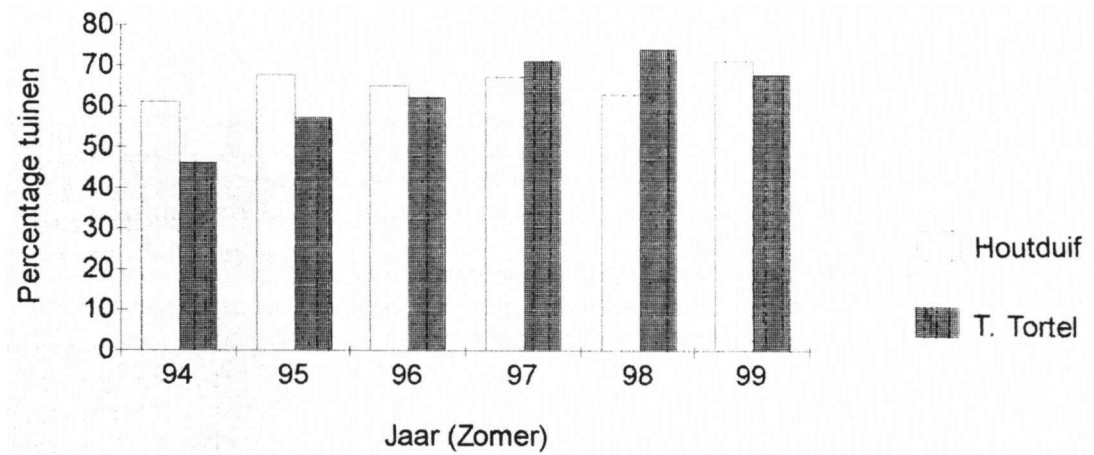

Fig.2: Kraaiachtigen (winter)

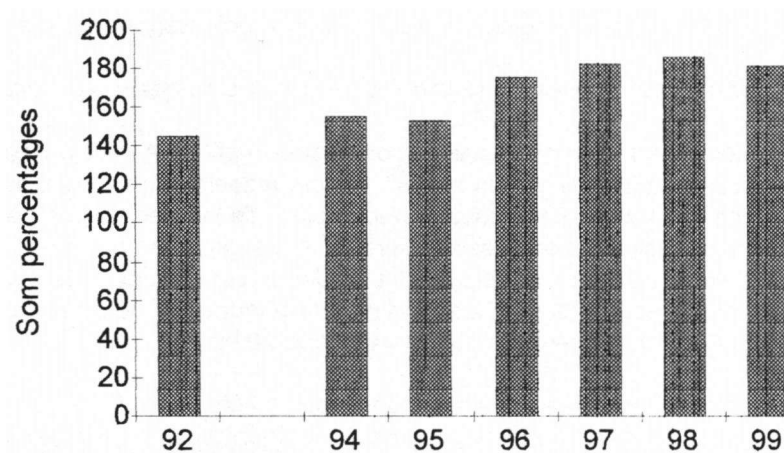
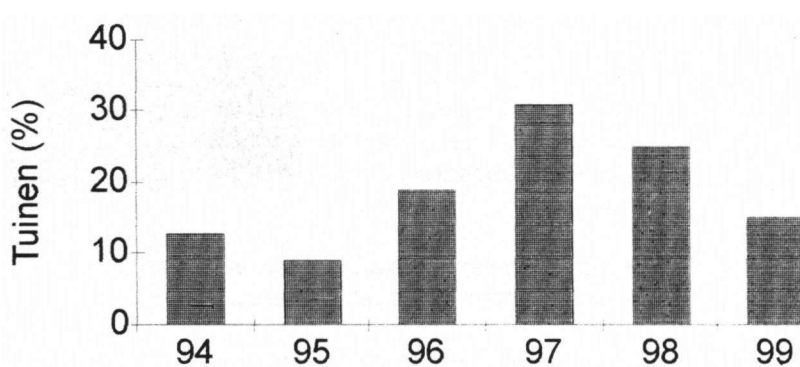

Fig. 3: Tjiftjaf (Zomer)

Wij bieden de auteurs onze excuses aan voor het ontbreken van deze grafieken en vertrouwen dat hiermee de zaak weer is recht gezet.

Programma

Vrijdag 7 tot zondag 9 september: Najaarsweekeinde Lauwersmeer. Hopelijk is het M.K.Z. dan onder controle, zodat deze geen roet in het eten kan gooien. Dit is een kampeerweekend. Er wordt gebruik gemaakt van de accommodatie van camping "Lauwerszee" te Vierhuizen. Wanneer u niet beschikt over een tent of caravan, dan is er (beperkte) mogelijkheid aanwezig om te logeren in de kampeerboerderij (maximaal 40 personen). De excursies vertrekken op vrijdag om 12.00 uur, zodat u in de ochtend voldoende gelegenheid hebt om te reizen en uw tent op te zetten. Het weekend eindigt zondag aan het einde van de middag. Fietsen zijn voor u gehuurd en vrijdagavond is er soep en zaterdag en zondag wordt voor eten en drinken gezorgd.

Opgave dient schriftelijk te geschieden bij Joke van Velsen met vermelding van uw naam, adres en telefoonnummer. Tevens dient u aan te geven of u gebruik maakt van uw eigen tent/caravan of van de kampeerboerderij. De kosten bedragen f 125,- per persoon (overnachtingen, fietsen, eten en drinken, organisatiekosten). Dit bedrag dient uiterlijk 15 augustus overgemaakt te zijn op postrekening nr. 2529179 van de penningmeester van de VWG Het Gooi e.o. te Utrecht onder vermelding van najaarsweekend Lauwersmeer. Indien op uiterlijk 20 augustus dit bedrag niet is bijgeschreven op de postrekening van de penningmeester dan is deelname niet meer mogelijk.

Zondag 23 september: Dagexcursie Flevopolders o.l.v. Wim Leclercq en Frank v.d. Weijer. Vertrek om 6.30 uur vanaf de parkeerplaats bij station Bussum Zuid. Meenemen een stoeltje om zittend met de telescoop de vogels goed te kunnen bekijken. Verder natuurlijk ook eten en drinken.

Donderdag 27 september: Lezing door de Heer J. A. van Franeker met als onderwerp: Antarctica - Spiegels in het ijs.

Jan Andries van Franeker is bioloog en verbonden aan het onderzoek instituut Alterra op Texel. Hij is recent gepromoveerd op het proefschrift "Spiegels in het ijs". Als onderzoeker is hij begonnen met de Noordse Stormvogel. Maar sinds 1984 werkt hij in het zuidpoolgebied. Te land en ter zee bestudeert hij daar andere stormvogelsoorten en zeevogels en zeezoogdieren in het algemeen. In zijn lezing laat hij u ook achter andere mooie plaatjes kijken, naar het verhaal dat de dieren vertellen over de kracht, én de kwetsbaarheid van een verbijsterend ecosysteem. De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk te Hilversum, Loosdrechtseweg 263 (hoek Diependaalselaan). Aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 13 oktober: Lange ochtend- wandelexcursie in de Vijfhoek bij Muiden o.l.v. Ricardo van Dijk. Vertrek om 7.30 uur bij de carpoolplaats aan de afslag van de A1 Muiden/Weesp. Einde excursie ca. 14.00 uur. Eten en drinken meenemen wordt aanbevolen, alsmede het dragen van laarzen.

Donderdag 25 oktober: Lezing door Mevrouw P. de Goeij over de trek van de Rosse Grutto. Petra de Goeij is bioloog en voor een lopend onderzoek verbonden aan het NIOZ op Texel. Ieder jaar in mei arriveren de rosse grutto's uit west Afrika in Nederland. Ze foerageren van half mei tot begin juni in de weilanden op Texel. Daar worden ze al sinds 1989 gevangen en geringd om meer over hun trekstrategie te weten te komen. In 1999 en 2000 zijn een aantal rosse grutto's voorzien van een radiozendertje. Er wordt verslag gedaan over hun bewegingen op Texel en de trek over Zweden naar de broedgebieden. Zij heeft over het eerste jaar van het onderzoek gepubliceerd in de 'Graspieper'. De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263 (hoek Diependaalselaan) te Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

Zondag 28 oktober: Ochtend- wandelexcursie Tienhovens kanaal o.l.v. Wim Leclercq en Jan Terlouw. Vertrek om 8.30 uur vanaf het parkeerterrein tegenover Vliegveld Hilversum

Zaterdag 10 november: Ochtend- wandelexcursie Hilversumse Bovenmeent o.l.v. Yolande Bosman en Fred van Klaveren. Vertrek om 8.30 uur vanaf de parkeerplaats aan het einde van de Verlengde Fortlaan in Naarden.

Donderdag 22 november: Lezing door mevrouw M. J. Augusteijn-Esser over "De Nederlandse Vogelbescherming in het kader van de Europese regelgeving" (onder voorbehoud).

Mevrouw Augusteijn is lid van de 2de kamer fractie van D66. Zij heeft onder ander de natuur en vogelbescherming in haar portefeuille. Hoe is de Natuur en Vogelbescherming in Europa geregeld? Voldoet Nederland aan de Europese normen? Kunnen lokale vogelwerkgroepen daarbij een rol spelen? De lezing vindt plaats in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263 (hoek Diependaalselaan) te Hilversum. Aanvang 20.00 uur

Zondag 25 november: Ochtend- wandelexcursie Gooimeerkust en Huizer Eng. Vertrek om 9.00 uur vanaf de parkeerplaats bij de Haven van Huizen.

Zaterdag 8 december: Ochtend- wandelexcursie Amsterdamse Waterleiding (Loenerveense plas) o.l.v. Jan van Bergeijk en Adri Vermeule. Vertrek om 9.00 uur vanaf de parkeerplaats bij station Bussum Zuid.

Zaterdag 12 januari 2002: Ganzenexcursie Friesland. Vertrek vanaf de parkeerplaats bij station Bussum Zuid.

Zondag 27 januari: Ochtend- wandelexcursie over de 's-Gravelandse Landgoederen o.l.v. Yolande Bosman en Fred van Klaveren. Vertrek om 8.30 uur vanaf de parkeerplaats bij landgoed Gooilust

Zaterdag 9 februari: Ochtend- wandelexcursie De Stulp/Pluismeer o.l.v. Adri Vermeule. Vertrek om 8.30 uur vanaf de parkeerplaats bij het midgetgolfterrein in de Lage Vuursche.

Zondag 24 februari: Ochtend- wandelexcursie bij de Stichtse Brug en naar de vogelhut aan het Eemmeer. Vertrek om 8.30 uur vanaf de parkeerplaats bij het surfstrand in Huizen.

12, 13 en 14 april: Voorjaarsweekend op Terschelling

Excursies **binnen** ons werkgebied vertrekken altijd vanaf de plaats waar de excursie wordt gehouden. Bij excursies **buiten** ons werkgebied wordt steeds vertrokken vanaf station Bussum Zuid (bij het stationsgebouw). Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijden. Mocht u willen deelnemen aan een bepaalde excursie **binnen** ons werkgebied, maar ondervindt u problemen met het bereiken van de plaats van samenkomst omdat u b.v. niet over eigen vervoer beschikt, schrijf dan een briefje aan Joke van Velsen (adres achter in de Korhaan), Geprobeerd zal dan worden een passende oplossing voor u te vinden.

Deelnemers aan de excursies wordt dringend verzocht om bij alle excursies **voor** de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden.

Bij afmelding tot een week van tevoren bij weekends en excursies waarvoor betaald moet worden, worden administratiekosten in rekening gebracht. Als u later afmeldt wordt maximaal 50% terugbetaald.

Voor de goede orde wijzen wij erop dat de in het programma aangekondigde excursies, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, in principe uitsluitend bedoeld zijn voor leden en huisgenootleden van de VWG. U wordt dringend verzocht naar deze excursies geen **kleine kinderen** en geen **honden** mee te nemen. Dit geldt uiteraard ook voor de weekenden.

Ontvangen Literatuur

Samenstelling: Ruud Willemstein

Genoemde artikelen zijn slechts een selectie en vormen niet de complete inhoudsopgave.

Argus, Kwartaaltijdschrift van de Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 26 no 1, april 2001.

Boomblad, uitgave van Alterra, jrg 13 no 2, april 2001.

De Dompboom, Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden, jrg 35 no 1, maart 2001:

Bouw mee met de huiszwaluw – Een artikel met wat algemene informatie over de zwaluw. Daarnaast een lijstje met zaken die u kunt doen om uw woonomgeving weer aantrekkelijk te maken voor de huiszwaluw.

Mussenproject – Een waarnemingsproject voor de huis- en ringmus waarvan iedereen mee kan werken. Verder

nog wat algemene informatie over de mus.

Dutch Birding, Dutch Birding Association, jrg 23 no 2, 2001: Phenotypic variation and systematics of Mongolian Gull – In het voorjaar van 1992 onderzocht de auteur van het artikel de fenotypische variatie van broedende Mongoolse meeuwen in het Baikalmeer.

Blyth's Reed Warbler at Nieuwegein in June-July 1998 – Beschrijving van de gesignaleerde struikrietzanger in Nieuwegein.

Ficedula, Tijdschrift van Twentse VWG, jrg 30 no 1, maart 2001.

Fitis, VWG Zuid-Kennemerland, jrg 37 no 1, 2001:

Aantal broedparen van meeuwen en sterns in de IJmond in 2000 – In dit artikel wordt een overzicht gegeven van het aantal gevonden broedparen van meeuwen en sterns in de IJmond.

De Grauwe Gans, St. Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland, jrg 17 no 1, maart 2001:

Ooievaars in Flevoland in de twintigste eeuw – Een artikel over waarnemingen van ooievaars in Flevoland.

2000 een topjaar voor leuke soorten in de flevo – Een artikel over de acht soorten vogels die in 2000 voor het eerst zijn gesignaleerd in Flevoland.

IJsselmeerkant, nieuws van de Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer, no 1, april 2001.

De Kruisbek, Vogelwacht Utrecht, jrg 44 no 2, april 2001:

Verspreiding van rode-lijstsoorten en de ecologische hoofdstructuur in Utrecht – In de jaren '90 is een goed beeld ontstaan van de verspreiding en aantalsontwikkeling van zeldzame broedvogels en kolonievogels in de provincie Utrecht. In dit artikel wordt de opgedane kennis ingezet voor het combineren van 2 alom bekende begrippen: De Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten in Nederland en de Ecologische Hoofdstructuur.

Limosa, orgaan van de Nederlandse Ornithologische Unie en van SOVON, jrg 73 no 3, 2001:

Reproductiestrategie van de wespandief in Noord-Nederland – De schrijver van het artikel heeft sinds 1983 de verrichtingen van de wespandief gevolgd om het broedsucces van de populatie te bepalen. Het bleek dat een groot deel van de paren geen jongen grootbracht. Dit artikel gaat in op de vraag hoe dat komt. Grote plaatstrouw van kokmeeuwen aan een winterkwartier in den Haag – Er is onderzocht of gedurende de winter zich grotendeels dezelfde kokmeeuwen op de hofvijver bevinden en of de vogels iedere winter naar deze plek terugkeerden. In dit artikel worden de resultaten van dit onderzoek in detail beschreven en wordt een overzicht gegeven van de plaatsstrouw van Kokmeeuwen in Nederland en elders in Europa. Een snelle toename van de Indische gans in Nederland – Een artikel over

waargenomen Indische ganzen, met name broedgevallen, gevolgd door een discussie.

Idem, jrg 73 no 4, 2001

Produceren grutto's in agrarisch grasland voldoende jongen voor een duurzame populatie? – In dit artikel willen de schrijvers de vraag beantwoorden of grutto's in modern agrarisch grasland voldoende jongen produceren om de jaarlijkse sterfte te compenseren. Daarnaast gaan ze na of het graslandbeheer, met name de maaidatum, invloed heeft op kuikenoverleving en broedsucces. Grote ijsduiker eet kleine visjes: een verdronken vogel geeft geheimen prijs – Over het gedrag en het voedsel van de ijsduiker is vrijwel niets bekend. Gedetailleerd maag- en darmonderzoek aan een dode vogel, maakt het mogelijk hier iets over te weten te komen.

Meerkoet, Natuur en Milieufederatie Wierhaven, no 1, 2001.

Natuurbehoud, Vereniging Natuurmonumenten, jrg 32, mei 2001: Onbemerkt kleurenwonder - Een nadere kennismaking met de spreekwoordelijke ons verbaast met imitatiekunsten, spreekwoordelijke wolven, feminisme en met kleurenpracht.

Natuur en Milieu, Stichting Natuur en Milieu, jrg 25 no 6, juni 2001.

Idem, jrg 25 no 4, april 2001.

Idem, jrg 25 no 5, mei 2001.

NatuurNabij, IVN Eemland, jrg 29 no 2, mei/juni 2001.

Nieuwsbrief, Stichting vogelasiel "Het Gooi", no 13, april 2001.

Onze Waard, Natuur- en Vogelwacht De Alblasserwaard, jrg 32 no 1, voorjaar 2001.

Politie Dier en Milieu, Vereniging Politie dieren en milieubescherming, jrg 76 no 1, maart 2001:

Waterschappen vogelvriendelijk? – De vogelwet is duidelijk; ze verbiedt het doden, verontrusten en verstoren van alle vogels en ook nesten. Waterschappen moeten rekening houden met broedende moerasvogels.

SOVON Nieuws, jrg 14, mei 2001: Kleurrijk en exotisch: hopen bezoeken Nederland – Er zijn nu voldoende waarnemingen verzameld om iets te kunnen zeggen over de hop, een in Nederland vrij zeldzame soort. Is de hop een graadmeter voor een veranderend klimaat?

De Steenloper, Vogelwerkgroep Den Helder, jrg 19 no 101, mei 2001.

De Tringlaan, Vogelwerkgroep Schagen e.o., jrg 24 no 2, april 2001: Huiswaluwonderzoek – De resultaten van het huiswaluwonderzoek van 2000.

Vanellus, Bond van Friese Vogelbeschermingswachten, jrg 53 no 2, april 2001:

De steenuil in Fryslân – Algemene informatie over de steenuil en de aantalsontwikkeling in Friesland.

Van Nature, Nieuws van Vereniging Natuurmonumenten, jrg 11 no 3, maart 2001.

Idem, jrg 11 no 4, april 2001.

Idem, jrg 11 no 5, mei 2001.

Veld- en Vitrine, Mededelingen van het Fries Natuurmuseum, no 147, april 2001.

Het Vogeljaar, Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming, jrg 49 no 2, 2001:

Het broedseizoen 2000 van de purperreiger in Nederland – Het aantal broedparen bleef ook in 2000 een stijgende lijn vertonen. De broedresultaten waren echter ten dele slecht.

Vogels, Tijdschrift over vogels en vogelbescherming, jrg 21 no 3, mei/juni 2001: De teloorgang van een nationaal statussymbool – Vogelbescherming Nederland luidt de noodklok. De grutto dreigt uit het landschap te verdwijnen. Vogelbescherming Nederland staat voor een van de grootste ondernemingen in haar bestaan. Een nest van vergif – Veel vogelsoorten geven hun nest een behangetje van bladeren en planten. Dit doen ze om ongedierte te bestrijden.

Vogelnieuws, Vogelbescherming Nederland i.s.m. de Kerkuilen werkgroep Nederland, jrg 14, no 2, april 2001:

Slechtvalk verovert Randstad – De slechtvalk lijkt mondjesmaat Nederland te gaan veroveren als broedvogel. De Werkgroep Slechtvalk helpt ze in de goede, westelijke richting.

Intensiever bevissen Haringvliet verstoort vogels – Dit artikel gaat over het feit dat het Haringvliet aangewezen is als beschermd of staats-natuurmonument. In de praktijk blijkt echter dat voor de hand liggende besluiten die de bescherming van de vogels betreffen niet altijd genomen worden.

Vrienden van het Gooi, jrg 2001 no 2.

Veldwaarnemingen

Samenstelling: Peter Vos

AALSCHOLVER

09.02.01 1 ex. Zwemmend ex. met witte kop. Muiderzand, Muiderberg. R.SINOO.

GROTE ZILVERREIGER

06.02.01 5 exx. Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO.
07.02.01 2 exx. Bovenmeent, Hilversum. R.SWANKHUIZEN.
11.02.01 2 exx. Bovenmeent, Hilversum. L.BECH.
29.03.01 5 exx. Z. Stichtse Kade, Ankeveen. P.VOS.

KLEINE ZILVERREIGER

08.04.01 1 ex. Rustend in maisakker, daarna snel rennend langs brede sloot en fouragerend. Nabij sluis 't Hemeltje, Nederhorst den Berg. P.VOS.
21.04.01 1 ex. Fouragerend langs slootrand, nabij Googpad, Nederhorst den Berg. P.VOS

PURPERREIGER

31.03.01 1 ex. Kortenhoefse Plas. Med. Sheldon/V. der Linden.
20.05.01 1 ex. Stille Plas, Loosdrecht, mogelijk nest. P.VOS.

OOIEVAAR

29.04.01 5 exx 1 ex. (ongeringd) Fouragerend in Aetsveldse Polder, Weesp (terwijl 4 exx. aanwezig waren op 2 nesten in Vreeland). P.VOS.

LEPELAAR

16.03.01 1 ex. Oostermeent, Blaricum. D.JONKERS.

ZWARTE ZWAAN

14.02.01 2 exx. Maatpolder, Eemnes. G.BIESHAAR.
17.02.01 2 exx. Maatpolder, Eemnes (bij Eem). S.ZELDENRUST.
24.03.01 2 exx. Weiland, bij landgoed Oud Naarden (paartje?). P.VOS.

KNOBBELZWAAN

17.02.01 180 exx. Zuidpolder te Veld, Eemnes. S.ZELDENRUST.

WILDE ZWAAN

05.02.01 16 exx. Heintjesrak- en Broekerpolder, Weesp. J.v.GALEN LAST.
06.03.01 15 exx. Nwe Keverdijkse Polder, Weesp. F.DERRIKS.

KOLGANS

17.03.01 1 ex. GROENLANDSE ondersoort. (langere oranje snavel, groter formaat en donkerder dan andere kolganzen). Fourageerde tussen andere kolganzen. Binnenpolder, Tienhoven. SINOO/LAOUT/Van VEEN.

INDISCHE GANS

08.03.01 1 ex. Fouragerend tussen kol- en brandganzen. (Hier zat ook weer een kruising tussen een brand- en indische gans tussen). Melkmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

BRANDGANS

05.02.01 32 exx. Fouragerend tussen grauwe, kol- en rietganzen. Bovenmeent, Hilversum. J.v.GALEN LAST.

BERGEEND

17.02.01 25 exx. Maatpolder, Eemnes. S.ZELDENRUST.
11.03.01 39 exx. Gooimeer. M.de GRAAF.
12.03.01 62 exx. Fouragerend ten W, van pier van Huizen. F.DERRIKS.
20.03.01 2 exx. Strandje Huizen. J.MARMELSTEIN.

KRAKEEND

03.01.01 22 exx. In wak tussen wilde eenden en kuifeenden. Karnemelksloot/Verlengde Fortlaan, Naarden. F.DERRIKS.
18.03.01 2 exx. Gooimeerkust, voorbij aanloophaven, Huizen. G.MARMELSTEIN-DZIALNER.

AMERIKAANSE WINTERTALING

03.03.01 (M.) Tussen andere fouragerende wintertalingen. Opvallende witte verticale flankstreep kenmerkend, goudkleurige omlijning van groen, dat **boven** het oog ontbreekt. **Onder** oog zeer dun goudkleurig randje aan het groen. Soms agressief naar andere m. wintertalingen, v. werden ongemoeid gelaten! Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO.

PIJLSTAART.

18.03.01 6 exx. Maatpolder, Eemnes. G.BIESHAAR.

ZOMERTALING

18.03.01 4 exx. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

SLOBEEND

18.03.01 62 exx. Maatpolder, Eemnes. G.BIESHAAR.

TAFELEEND

13.03.01 70 exx. Gooimeer, nabij aanloophaven, Huizen. G.MARMELSTEIN-DZIALNER.

KUIFEEND

13.03.01 300 exx. Gooimeer, nabij aanloophaven, Huizen. G.MARMELSTEIN-DZIALNER.

BRILDUIKER

29.03.01 2 exx. (Paartje), Bergse Pad, Ankeveen. P.VOS.

GROTE ZAAGBEK

01.03.01. 6 exx. Haven van Huizen. R.HUIZENGA.
24.03.01 2 ex. Huizer strandje. G.MARMELSTEIN-DZIALNER.
29.03.01 1 ex (m). In sloot langs Bergse Pad, Ankeveen. P.VOS.

RODE WOUW

18.03.01 1 ex. Camping Franse Kamp, Bussum. Rustend in namiddag in top van den. Werd opgejaagd en vloog laag tussen bomen ri. Landgoed Bantam. P.VOS.
09.04.01 1 ex. landgoed Oud Bussem. R.BESKERS.

ZEEAREND

03.04.01 1 ex. (juv.). Fouragerend in weiland in Keverdijkse Polder langs Naardermeer, Weesp. A. + S.VISSER.

BLAUWE KIEKENDIEF

01.05.01 1 ex. (v) Overvliegend over de Vecht naar Aetsveldse Polder, Weesp. P.VOS.

BRUINE KIEKENDIEF

08.03.01 1 (m) Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.
11.04.01 1 (v) Loosdrechtse Plas, wegvliegend/fouragerend richting sluis, Mijnden. P.VOS.
20.05.01 2 ex. Paartje, territorium, Stille Plas, Loosdrecht. P.VOS.

HAVIK

- 06.02.01 1 ex. Baltsvlucht (slow motion vleugelslagen) boven rand Naardermeer. Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO.
- 25.02.01 1 ex. Koggewagen, Blaricum. D.JONKERS.
- 07.03.01 2 exx. Westerheide, Bussum. F.DERRIKS.
- 29.03.01 1 ex. Cronebos, Hilversum. D.JONKERS.

SPERWER

- 15.03.01 1 ex. Valse Bosjes, Eemnes. D.JONKERS.
- 16.03.01 1 ex. Eendenkooi, Breukelerveen, Tienhoven. JONKERS/DWARS/VERMEULEN.
- 28.03.01 1 ex. Sijsjesberg, Huizen. D.JONKERS.

VISAREND

- 31.03.01 1 ex. Kortenhoefse Plas. Med. SHELDON/V.derLINDEN.

BOOMVALK

- 11.04.01 1 ex. 4e Plas, bij eiland Ellerman, Loosdrecht
- 06.05.01 1 ex. Kortenhoefse Plas. P.VOS.

WATERRAL

- 09.02.01 1 ex. Rietkraagje t.o. Hollandse Brug. R.SINOO.
- 14.03.01 1 ex. Fort Ronduit, Naarden. D.JONKERS.
- 18.03.01 1 ex. Gooimeerkust, Huizen. R.HUIZENGA.

KLEINE PLEVIER

- 26.03.01 6 exx. Fouragerend tussen 250 steltlopers, waartussen 1 bontbekplevier. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

GOUDPLEVIER

- 16.03.01 1400 exx!. Maatpolder, Eemnes. G.BIESHAAR.

ZILVERPLEVIER

- 07.03.01 2 exx. Luidkeels boven plas rondvliegend. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

KANOETSTRANDLOPER

- 24.03.01 1 ex. In winterkleed. Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO.

BONTE STRANDLOPER

- 07.03.01 3 exx. Fouragerend tussen een 100-tal kieviten. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.
- 15.03.01 6 exx. Maatpolder Noord, Eemnes. D.JONKERS.

KEMPHAAN

- 05.03.01 8 exx. Fouragerend tussen een 100-tal kieviten. Bovenmeent, Hilversum, F.DERRIKS.

GRUTTO

- 28.02.01 6 exx. Cors Rijkseweg, Eempolders, Eemnes. A. de GRAAF-KOK.
- 24.03.01 300 exx. Maatpolder, Eemnes. S.ZELDENRUST.

ZWARTE RUITER

- 06.03.01 2 exx. Fouragerend tussen kieviten, Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

WITGATJE

- 10.01.01 1 ex. Fouragerend in slootje langs Vecht, tussen Vreeland en Loenen. R. SWANKHUIZEN.

HOLENDUIF

- 22.03.01 1 ex. Betrof jong uit nestkast. Andere jong dood. Naarderstraat, Huizen. C.HOLZEN-SPIES.

HOUDUIF

- 07.02.01 240 exx. Bovenmeent, Hilversum. B.DWARS.

KOEKOEK

- 30.04.01 1 ex. Spiegelplas, Nederhorst den Berg. P.VOS.

BOSUIJL

- 16.03.01 1 ex. Alsinds minimaal 1966, overdag een rustend ex. in de schoorsteen van het kooikershuisje, eendenkooi Tienhoven. JONKERS/DWARS/VERMEULEN (17/3/01) idem, SINOO/LAOUT/van VEEN.
- 19.03.01 1 ex. Opgejaagd door 5 vlaamse gaaien, vluchtte in spar, Spanderswoud Hilversum. R.SINOO.

VELDUIJL

- 26.03.01 1 ex. Fouragerend boven biezenveld, even later zittend op paaltje, veroorzaakte veel onrust bij steltlopers en eenden. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

IJSVOGEL

- 17.01.01 1 ex. Bij wak, haven van Huizen in koelwater van Balamundi. R.HUIZENGA.
- 19.01.01 1 ex. Haven van Huizen. R.HUIZENGA.
- 14.02.01 1 ex. Boven sloot Kruitfabriek Muiden. med. J.vd.BELT.
- 12.03.01 2 exx. Mogelijk territorium bij kale zandwand, Pier van Huizen. F.DERRIKS.
- 12.03.01 1 ex. Leeuwenberg, Valkeveen-selaan, Huizen. R.HUIZENGA.
- 14.03.01 1 ex. Vesting Naarden. D.JONKERS.
- 16.03.01 1 ex. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

- 21.03.01 2 exx. Bij Vogelasiel, Naarden, Karnemelksloot, mogelijk territorium. F.DERRIKS.

- 11.04.01 1 ex. Naardermeer, Laarzenpad. R.BESKERS.

GROENE SPECHT

- 24.01.01 1 ex. Z. Eukeberg, Huizen. R.HUIZENGA.
- 16.02.01 1 ex. Laarder Eng. G.BIESHAAR.
- 22.03.01 1 ex. Derkinderenlaan, nabij Westerheide Hilversum. G.BIESHAAR.
- 22.03.01 2 exx. ten. N. Niketerrein, Huizen. R.HUIZENGA.
- 27.03.01 1 ex. H.Vosweg, Mauvezand, Laren. G.JASPERS.

ZWARTE SPECHT

- 27.03.01 1 ex. Verlengde Engweg, nabij Huizerheide. G.BIESHAAR.

MIDDELSTE BONTE SPECHT

- 21.01.01 1 ex. Fouragerend in boom langs Utrechtseweg, Weesp J.v.GALEN-LAST.

KLEINE BONTE SPECHT

- 16.03.01 1 ex. Breukelerveense eendenkooi, Tienhoven. JONKERS/VERMEULEN/DWARS.

BOOMLEEUWERIK

- 07.03.01 2 exx. Tussen 20 veldleeuweriken, Zuiderheide, Laren. F.DERRIKS.
- 09.03.01 1 ex. Westhove, Huizen. D.JONKERS.

VELDLEEUWERIK

- 07.02.01 28 exx. Bovenmeent, Hilversum. N.DWARS.

OEVERZWALUW

- 24.03.01 3 exx. Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO.
- 03.04.01 25 exx. Laag fouragerend in de middagzon, boven Bergsepad, Ankeveen. P.VOS.

BOERENZWALUW

- 11.03.01 1 ex. Wolfskamer, Huizen. D.JONKERS.

HUISZWALUW

- 25.03.01 1 ex. Wolfskamer, Huizen. J.MARMELSTEIN-DZIALINER.

WATERPIEPER

- 07.02.01 30 exx. Bovenmeent, Hilversum. B.DWARS.
- 06.03.01 9 exx. Voorlanden, Stichtsebrug, Blaricum. D.JONKERS.
- 16.03.01 12 exx. Polder Achteraf Tienhoven. JONKERS/DWARS/VERMEULEN.

WITTE KWIKSTAART

- 07.02.01 21 exx. Bovenmeent, Hilversum. N.DWARS.
 24.03.01 20 exx. In drie groepjes, Gooimeerkust, Huizen. J.MARMELSTEIN-DZIALINER.

ROUWKWIKSTAART

- 07.03.01 3 exx. Fouragerend tussen 35 witte kwikstaarten. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

ZWARTE ROODSTAART

- 28.03.01 1 ex. Tijn, Huizen, med. WALET.
 28.03.01 1 ex. Dieze, Huizen. G.MARMELSTEIN-DZIALINER.

ROOBBORSTTAPUIT

- 07.03.01 1 ex. Zuiderheide, nabij Bluk. F.DERRIKS.

BEFLIJSTER

- 11.04.01 1 ex. Tot 17.04.01. Fouragerend in elzen, slee-en meidoorn. Horstermeer, Nederhorst den Berg. BRON/BLOMMESTIJN/LANDSMEER.

GROTE LIJSTER

- 24.02.01 1 ex. Gooyergracht, Eemnes. D.JONKERS.

SNOR

- 03.04.01 1 ex. Zingend om 08.15 uur, begin Bergsepad, Ankeveen. P.VOS.

GROTE KAREKIET

- 20.05.01 4 exx. Betrof 1 ex. in Z.O. hoek, Stille Plas, 2 exx. bij doorvaart naar de Vuntusplas, Loosdrecht en (med. A.VERMEULE) 1 ex. nabij de Driesprong aan de Loenderveense kant, Loos-

drecht. Mogelijk territoria. Betrof zingende exx. P.VOS.

FLUITER

- 29.04.01 1 ex. Gooimeerkust, Huizen. G.MARMELSTEIN-DZIALINER.

ZWARTKOP

- 31.12.00 1 ex (v) Aan voedertafel, samen met 1 matkop. Tuin, Klaver, Huizen, A.vd. BRINK.
 07.02.01 1 ex. (v) Verlengde Fortlaan, Naarden. F.DERRIKS.
 27.04.01 1 ex. (v) Tuin, Laan v. Eikenrode 7 Loosdrecht. C.PLATTEEL.

TJIFTJAF

- 20.12.00 2 exx. Goed van dichtbij te bekijken. Verlengde Fortlaan Naarden. F.DERRIKS.
 04.03.01 1 ex. Niet zingend ex. Melkmeent, Hilversum. F.DE RRIKS.
 11.03.01 1 ex. Hilverbek, 's-Graveland. B.DWARS.
 12.03.01 4 exx. Zingend tussen Aalberg en pier van Huizen, langs Gooimeerkust. F.DERRIKS.
 24.03.01 1 ex. Zang, Gooimeerkust, Huizen. J.MARMELSTEIN-DZIALINER.

BAARDMEES

- 11.03.01 1 ex. Wolfskamer, Huizen. M.de.GRAAF.

ROEK

- 18.03.01 1 ex. Fouragerend tussen kraaien. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

RAAF

- 06.03.01 1 ex. Fouragerend op schaaap, tussen zwarte kraaien, vloog na 10 min. weg ri. Naardermeer. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

GOUDVINK

- 14.02.01 1 ex. Oud Naarderweg, Naarden. R.HUIZENGA.
 24.02.01 2 exx. (m+v). Horstermeer, Nederhorst den Berg. N.BRON.
 03.03.01 3 exx. Verlengde Fortlaan, Naarden. F.DERRIKS.
 03.03.01 2 exx. Tuin, Heemskerkstraat Huizen. R.HUIZENGA.
 15.03.01 2 exx. Driftweg, Huizen. R.HUIZENGA.
 15.03.01 2 exx. Naarderstraat, Huizen. R.HUIZENGA.
 18.03.01 1 ex. Oud Huizerweg, Huizen. R.HUIZENGA.
 24.03.01 10 exx. Rontgenstraat, tuin, Hilversum. R.SCHERPENZEEL.

APPELVINK

- 09.02.01 3 exx. Twee exx. poetsend boven in boom, vlogen weg samen met een derde ex. Spanderswoud, Hilversum. R.SINOO.
 13.02.01 6 exx. Oude begraafplaats achter Postkantoor, Hilversum. N.DWARS.
 16.02.01 3 exx. Laarder Eng, Laren. G.BIESHAAR.
 16.03.01 1 ex. Limitische Heide, Huizen. JONKERS/LEURS.
 19.03.01 2 exx. Spanderswoud, Hilversum. R.SINOO.

Naschrift:

Door een betreuwenswaardig misverstand zijn de waarnemingen uit De Korhaan nr. 1 afgedrukt in de Korhaan van April. Hiervoor excuses. In deze Korhaan worden de waarnemingen die er in hadden moeten staan, alsmede de tot 21 mei binnengekomen waarnemingen, alsnog afgedrukt. In afwachting van uw waarnemingskaartjes en met vriendelijke groet,

PETER VOS

Mutaties Ledenbestand

Nieuwe Leden

C N DE BOER
 MW A J CAVALJE
 MW H M A VAN DAAL
 MW S VAN ES
 VAN DEN IJSEL
 J M LUCHIES
 F PAUL
 K PETERS
 R STEENBEEK
 MW L VAN STIPRIAAN - BOEYSMA
 G VERSFELT
 MW W WOLFGANG

WALDECKLAAN 39
 SCHAPENDRIEF 82
 STAM 26
 BIJENMEENT 38
 BREDERODELAAN 12
 GANSOORDSTRAAT 42
 BURG. GULCHERLAAN 28
 VAN LIJNDENLAAN 8
 KASTANJELAAN 36
 TOLAKKERWEG 75
 ANKER 4
 LANGE HEUL 704

1213 XW
 1261 HS
 1275 CJ
 1218 GC
 1401 SH
 1411 RJ
 1217 PC
 1412 EK
 1214 LJ
 3739 JJ
 1276 GZ
 1403 PD

HILVERSUM
 BLARICUM
 HUIZEN
 HILVERSUM
 BUSSUM
 NAARDEN
 HILVERSUM
 NAARDEN
 HILVERSUM
 HOLLANDSCHE RADING
 HUIZEN
 BUSSUM

035 6854573
 035 5389299
 035 5268281
 035 6936266
 035 6935304
 035 6281133
 035 6217992
 035 6780824
 035 6245321
 035 5771402
 035 6915195

Overleden

J TAAPKEN

POSTBUS 777

3740 AT

BAARN

035 5420303

Bedankt

MW E F DE BREUK
 NAT. EN WATERSCH. RABOES
 C STREEFLAND

PK BOSWIJK 741
 POSTBUS 1292
 F DUWAERSTRAAT 86

3941
 3800 BG
 1318 AD

DOORN
 AMERSFOORT
 ALMERE

030 2719963
 033 4562363
 036 5379465

- Kor Haan -

Adressenlijst

Postadres VWG: VWG Het Gooi e.o., Postbus 1028, 1200BA Hilversum
Postrekening 2529179 t.n.v. Penningmeester VWG Het Gooi e.o.

Het Vogelwerkgroep Bestuur:

Voorzitter:	: R.A. Kole	Torenvalk 22	3752 SK Bunschoten	033-2999408
Sekretaris	: M. van Houten	Dovenetelhof 26	3742 EH Baarn	035-5415803
Penningmeester	: A.C.A.M. Kerkhof	Luitgardeweg 28	1211 NB Hilversum	035-5824197
SG Algemene Zaken	: L.J. Dwars-Van Achterbergh	Flamingohof 1	1221 LK Hilversum	035-6850627
SG Avifauna	: G.M.L. Proost	Oostergo 15	1274 JS Huizen	035-5251661
SG Natuurbescherming	: D.A. Jonkers	Koggewagen 3	1261 KA Blaricum	035-5260456
SG Vogelcursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
SG Excursies	: J.J.M. van Velsen	Dotterbloemlaan 39	3742 ED Baarn	035-6838604
SG Communicatie	: S.L. Visser	Nwe. 's-Gravelandseweg 53b	1406 NA Bussum	035-6920600

Nuttige Adressen:

Aanmelding Vogelcursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
Aanmelding Jeugdcurcus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
Eempolderellingen	: N. Kippel	Ruthardlaan 12	1406 RS Bussum	035-6931041
Ledenadministratie	: F. Wilms-Schopman	J.C. Ritsemalaan 1	1241 AP Kortenhoef	035-6563020
Lezingen	: S.L. Visser	Nwe. 's-Gravelandseweg 53b	1406 NA Bussum	035-6920600
Promotie en Verkoop	: B. v.d. Brink	Klaver 1	1273 AJ Huizen	035-5258142
Roofvogelstudiegroep	: H. Sevink	Einder 31	3742 ZG Baarn	035-5421019
Vogelasiel Het Gooi	: F.F. van de Woord	Burg. J. Visserlaan 1	1411 BR Naarden	035-6945658
Vogelringstation Het Gooi	: B. van Poelgeest	Binnenhof 517	1412 LA Naarden	035-6940996
Waarnemingskaartjes inleveren	: H.P. Vos	Laan van S. van de Haare 15	1405 AR Bussum	035-6940793
Weidevogelbescherming Eempolders	: G.W. Bieshaar	Zevenenderdrift 16	1251 RC Laren	035-5311002
Wintervoeding Gooi en Vechtland	: J.F. Kuijer	Krekelmeent 21	1218 EA Hilversum	035-6934871

Vogelwerkgroep On-Line:

Het Goois Vogelnet (Nieuws van de Vogelwerkgroep via e-mail)
Vogelwerkgroep op internet
Redactie Korhaan

Aanvragen via: Chans@worldonline.nl
<http://www.vwg-gooi-eo.nl>
w.j.a.hoeffnagel@hccnet.nl
wduurland@bigfoot.com

Waarnemingskaartjes kunnen ook bij alle bestuursleden worden ingeleverd. Na overleg kunnen eveneens bij alle bestuursleden nieuwe kaartjes worden verkregen.

Voor ongelukken en/of problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de Vogelwerkgroep aanvaardt de vereniging geen enkele aansprakelijkheid. Deelname geschiedt op vrijwillige basis.

Contributie: Voor leden f. 35,- (minimaal), huisgenootleden f. 12,50 (minimaal).
Bij voorkeur betalen aan het begin van het kalenderjaar met de van ons ontvangen acceptgirokaart.

Schenken:

Wilt u de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken eenmalig of vaker steunen met een gift, dan zijn deze giften (boven een drempel van waarschijnlijk f 1103,- en tot een maximum van 10% van uw onzuiver inkomen) aftrekbaar op de aangifte voor de inkomstenbelasting. Daarnaast kunt u in uw testament een zogenaamd legaat laten opnemen ten gunste van de vogelwerkgroep. Het is gewenst dit dan met uw notaris te bespreken.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

In verband met de afsluiting der boeken door de penningmeester worden declaraties voor gemaakte kosten uitsluitend gehonoreerd indien deze uiterlijk 31 december via de coördinator van de betreffende subgroep bij de penningmeester zijn ingediend.

"De Korhaan"
Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

PTT Post

Port betaald
Port payé
Pays-Bas